

**STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE**

**Používání názvů kategorií lihovin a
zeměpisných označení lihovin na lihovinách,
alkoholických nápojích a potravinách jiných
než alkoholické nápoje, včetně používání
narážek, složených výrazů**

**Vysvětlení aplikace článku 3, 9, 10, 11, 12 a 13 nařízení
2019/787**

Červen 2022

Cílem tohoto materiálu je vysvětlit zjednodušenou a srozumitelnou formu ustanovení o označování, která se vztahují na lihoviny a potraviny, které při svém označení používají názvy lihovin. V materiálu je na praktických příkladech vysvětleno používání „zákonných názvů“, „složených výrazů“, „narážek“ a označování „míchaných lihovin“ a „směsek“, tj. blendovaných lihovin.

Příklady etiket jsou jen pro ilustraci povinností týkajících se zákoných názvů lihovin, nemusí na nich být vždy uvedeny veškeré povinné údaje.

Jedná o stávající názor SZPI, který má za cíl vysvětlit používání názvů kategorií lihovin a zeměpisných označení lihovin na nápojích a potravinách.

Vodítka by měla sloužit jak inspektorům, tak podnikatelům, kteří vyrábí lihoviny, nápoje a potraviny, u kterých používají při označování názvy kategorií lihovin, např. ve formě narážek a složených výrazů. Vodítka by měla usnadnit orientaci v článku 3, a člancích 10, 11, 12 a 13 nařízení č. 2019/787.

Obsah

I. PRÁVNÍ RÁMEC

II. EXISTUJÍCÍ VODÍTKA

III. SEZNAM ZKRATEK A POJMŮ

IV. OBECNÁ PRAVIDLA PRO OZNAČOVÁNÍ LIHOVIN A POTRAVIN, PŘI JEJICHŽ OZNAČENÍ BYLY POUŽITY ZÁKONNÉ NÁZVY LIHOVIN

1. Obecné požadavky v nařízení č. 2019/787
2. Obecně platné požadavky v nařízení (EU) č. 1169/2011
3. Způsob uvádění povinných údajů v nařízení (EU) č. 1169/2011

V. CO JSOU ZÁKONNÉ NÁZVY LIHOVIN

1. Zákonné názvy
2. Doplnění a nahrazení zákonných názvů lihovin
3. Názvy, kterými lze pouze doplňovat zákonné názvy lihovin

VI. CO JSOU KATEGORIE LIHOVIN

1. Kategorie 1 až 14 přílohy I nařízení EU 2019/787
2. Kategorie 15 až 44 přílohy I nařízení EU 2019/787

VII. OCHRANA NÁZVŮ LIHOVIN A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ LIHOVIN

1. Zvýšená ochrana názvů kategorií lihovin
2. Zvýšená ochrana zeměpisných označení lihovin

VIII. POUŽITÍ ZÁKONNÝCH NÁZVŮ LIHOVIN NA AROMATECH A POTRAVINÁCH OBSAHUJÍCÍCH POUZE AROMA

IX. SLOŽENÉ VÝRAZY

1. Co je složený výraz
2. Podmínky pro použití složených výrazů
3. Výrazy ZAKÁZANÉ pro složený výraz
4. Požadavky na umístění složeného výrazu na etiketě
5. Příklady povoleného a zakázaného označení

X. NARÁŽKY

1. Co je narážka
2. Narážky na potravinách jiných, než alkoholické nápoje
3. Narážky na alkoholických nápojích jiných než lihoviny y
4. Narážky na likérech
5. Lihoviny jiné než likéry
6. Nealkoholické lihoviny, lihoviny bez alkoholu, nealkoholické destiláty, zero destiláty, alkohol free lihoviny atp.

XI. MÍCHANÉ LIHOVINY

- Míchané lihoviny neodpovídající kategorii lihovin
- Míchané lihoviny odpovídající kategorii lihovin

XII. SMĚSKY

XIII. SHRNUTÍ PRAVIDEL PRO LIKÉRY OZNAČENÉ NÁZVEM KATEGORIE NEBO ZEMĚPISNÉHO OZNAČENÍ

1. Likéry - Složené výrazy
2. Likéry - Narážky
3. Likéry - Míchané lihoviny

XIV. SHRNUTÍ

4. Složené výrazy
5. Narážky
6. Míchané lihoviny
7. Směsky

I. PRÁVNÍ RÁMEC

- **Nařízení (EU) 2019/787** o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008, v platném znění (dále jen „nařízení (EU) 2019/787“ nebo „nařízení na lihoviny“)
- **Nařízení (EU) č. 1169/2011** o poskytování informací o potravinách spotřebitelům, v platném znění (dále jen „nařízení (EU) č. 1169/2011“ nebo „nařízení na označování“)
- **Vyhláška č. 248/2018 Sb.**, o požadavcích na nápoje, kvasný ocet a droždí

II. EXISTUJÍCÍ VODÍTKA

- Guidance Document on No- & low-alcoholic ‘spirits’ od Spirits Europe
- Pokyny k provádění některých ustanovení o označování obsažených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/787 ze dne 17. dubna 2019 o definici, popisu, obchodní úpravě a označování lihovin, používání názvů lihovin v obchodní úpravě a při označování jiných potravin, ochraně zeměpisných označení lihovin, používání lihu a destilátů zemědělského původu při výrobě alkoholických nápojů a o zrušení nařízení (ES) č. 110/2008 (2022/C 78/03)

III. SEZNAM ZKRATEK A POJMŮ

- ZO: Zeměpisné označení
- EK: Evropská Komise
- ČS: Členské státy
- EU: Evropská unie
- LZP: líh zemědělského původu
- SV: složený výraz
- ML: míchaná lihovina
- kategorie lihoviny: kategorie lihoviny uvedená v příloze I nařízení (EU) 2019/787

IV. OBECNÁ PRAVIDLA PRO OZNAČOVÁNÍ LIHOVIN A POTRAVIN, PŘI JEJICHŽ OZNAČENÍ BYLY POUŽITY ZÁKONNÉ NÁZVY LIHOVIN

1. Obecné požadavky v nařízení 2019/787

- Článek 3 odst. 1, 4 a 8 - Definice
- Článek 4 odst. 1, 2, 3 a 4 - Technické definice a požadavky
- Články 9, 10 a 13 - Zákonné názvy a další ustanovení o označování

Popis, obchodní úpravu a označování lihovin a používání názvů lihovin v obchodní úpravě a označování jiných potravin řeší KAPITOLA II nařízení 2019/787.

Co je popis, obchodní úprava a označení definuje článek 4 nařízení 2019/787:

- **„Popisem“** se rozumí výrazy použité v označení, v obchodní úpravě a na balení lihoviny, v průvodních dokladech při přepravě lihoviny, v obchodních dokladech, zejména na fakturách a dodacích listech a v reklamách na lihovinu;
- **„Obchodní úpravou“** se rozumí výrazy použité v označení a na balení i slova použitá v reklamě a při propagaci prodeje výrobku, na vyobrazení a obdobně, jakož i na nádobě včetně lahve nebo uzávěru;
- **„Označením“** se rozumí jakékoli slovo, údaj, ochranná známka, obchodní značka, vyobrazení nebo symbol, které se vztahují k určitému výrobku a jsou umístěny na balení, dokladu, nápisu nebo etiketě, a to i krčkové nebo rukávové, které výrobek provázejí nebo na něj odkazují.

Názvy lihovin tj. kategorie lihovin z přílohy 1 nařízení 2019/787 a ZO lihovin jsou chráněny proti zneužití.

Ochrana názvů se týká i použití v textech v popisu, obchodní úpravě a označení, tedy ve všech textech, které nějakým způsobem zmiňují zákonné názvy lihovin.

Zákonné názvy kategorií a zeměpisná označení lihovin jsou chráněny všude, kde se jejich název uvede.

2. Obecně platné požadavky v nařízení (EU) č. 1169/2011

Článek 9 nařízení 2019/787, který se týká obchodní úpravy a označování, stanoví, že není-li v tomto nařízení stanoveno jinak, musejí lihoviny, které jsou uváděny na trh Unie, splňovat požadavky na obchodní úpravu a označování uvedené v nařízení (EU) č. 1169/2011.

Jednou z hlavních zásad, které jsou stanoveny v nařízení (EU) č. 1169/2011 je ta, že **informace o potravinách nesmějí být zavádějící, nýbrž musí být přesné, jasné a spotřebitelům snadno srozumitelné.**

Dalším z pravidel použitelných pro lihoviny je povinné uvádění údajů o **množství určitých složek** nebo skupin složek podle čl. 9 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) č. 1169/2011, ve spojení s článkem 22 a přílohou VIII uvedeného nařízení.

Příklady:

- *Griotka – likér vyrobený ze šťávy z černých višň (musí se uvést % višň/višňové šťávy)*
- *Višňovice – višňový destilát vyrobený z černých višň (% višň být uvedeno nemusí, uplatní se výjimka v příloze VIII, bodu 1, písm. a) bodu iv) Uvedení množství se nevyžaduje u složky nebo skupiny složek, které nejsou takové povahy, aby jejich uvedení v názvu potraviny mělo vliv na volbu spotřebitele v zemi prodeje, neboť rozdílné množství višň použitých při výrobě není podstatné pro charakterizaci potraviny nebo potravinu neodlišuje od podobných potravin*

3. Způsob uvádění povinných údajů v nařízení (EU) č. 1169/2011

Způsob uvádění povinných údajů stanoví článek 13 nařízení (EU) č. 1169/2011.

3.1. Umístění na etiketě

Povinné informace o potravině (tj. i zákonný název potraviny či nápoje) musí být na viditelném místě tak, aby byly dobře viditelné, snadno čitelné, a je-li to vhodné, nesmazatelné. Nesmějí být žádným způsobem skryty, zastřeny ani přerušeny jiným textem nebo vyobrazením či jiným zasahujícím materiálem ani od nich nesmí být odváděna pozornost.

Informace o potravinách nesmějí být zavádějící, musí být přesné, jasné a spotřebitelům snadno srozumitelné

Povinné informace musí být viditelné, čitelné, nesmazatelné, neskryté, nezastřené, nepřerušené, nesmí být od nich odváděna pozornost

V některých případech musí být i u lihovin uveden údaj o množství zdůrazněných složek (tzv. QUID)

3.2. Velikost písma

Aniž jsou dotčeny zvláštní předpisy Unie týkající se určitých potravin, jsou-li **povinné údaje stanovené v čl. 9 odst. 1** nařízení (EU) č. 1169/2011 uvedeny na obalu nebo na etiketě k němu připojené, vytisknou se na nich v dobře čitelné podobě písmem, jehož střední výška, jak je definována v příloze IV, činí nejméně 1,2 mm. V případě obalů nebo nádob, jejichž největší plocha je menší než 80 cm², činí střední výška písma uvedená v odstavci 2 nejméně 0,9 mm.

Pozn.: Podle čl. 2, odst. 2 písm. c) nařízení (EU) č. 1169/2011 se „povinnými informacemi o potravinách“ rozumí údaje, které musí být konečnému spotřebiteli poskytnuty na základě předpisů Unie. Povinným údajem je mimo jiné název potraviny.

Články 11, 12 a 13 nařízení (EU) 2019/787 stanoví zvláštní požadavky na velikost a typ písma a umístění textu na etiketě. Požadavky na typ či velikost písma stanoví i některé kategorie lihovin z přílohy I.

Příklady:

*Kategorie 16. Pálenka (s uvedením názvu ovoce, bobulovin či ořechů) získaná macerací a destilací má v písm. g) stanoveno, že pokud jde o popis, obchodní úpravu a označení pálenky (s uvedením názvu ovoce, bobulovin nebo ořechů) získané macerací a destilací, **musí být slova „získaná macerací a destilací“ uvedena v popisu, obchodní úpravě nebo označení písmem stejného typu, stejné velikosti a stejné barvy a ve stejném zorném poli jako slova „pálenka (s uvedením názvu ovoce, bobulovin nebo ořechů)“ a v případě lahví na přední etiketě. (min. velikost písma 1,2 mm se uplatní i na tato slova).***

*Kategorie 15 – vodka má v písm. f) stanoveno, že popis, obchodní úprava a označení vodky, která nebyla vyrobena výlučně z brambor nebo obilí či z jejich kombinace, **výrazně uvádějí poznámku „vyrobena z ...“, doplněnou o název surovin použitých při výrobě lihu zemědělského původu. Tato poznámka se vyskytuje ve stejném zorném poli jako zákonný název (Poznámka vyrobeno z... nemá stanovenou velikost písma, min. velikost písma 1,2 mm se neuplatní).***

Minimální velikost písma musí být u zákonného názvu dodržena VŽDY.

3.3. Jedno zorné pole

Podle čl. 13, odst. 5 nařízení (EU) č. 1169/2011 se u alkoholických nápojů s alkoholem nad 1.2% obj. uvádí **název, množství a obsah alkoholu ve stejném zorném poli.**

Obsah alkoholu musí být uveden v souladu s přílohou XII k nařízení (EU) č. 1169/2011. Skutečný **obsah alkoholu** v procentech objemových se vyjadřuje **číslem s nejvýše jedním desetinným místem.** Po něm následuje **symbol „% obj.“ nebo „% vol.“ a může mu předcházet slovo „alkohol“ nebo zkratka „alk.“ nebo „alc.“** (viz příklady níže)

Rum 1l Alc. 37,5 % vol.		Gin 40,0 % obj. 500 ml		Whisky 1l Alk. 37,5 % obj.	Likér 1l 37,5 % alc.		<i>Chybí symbol obj. nebo vol., Slovo alc. není povinné a pokud je, uvedeno, musí být před číselnou hodnotou</i>
-----------------------------------	---	----------------------------------	---	--------------------------------------	--------------------------------	---	--

V. CO JSOU ZÁKONNÉ NÁZVY LIHOVIN

Článek 10, odst. 1, 2, 3, 4 a odst. 5 písmena a) a b) nařízení (EU) 2019/787

1. Zákonné názvy

Podle článku 9 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) č. 1169/2011 patří mezi povinné údaje název potraviny.

Podle článku 17 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011 je **názvem potraviny její zákonný název**. Pokud takový název neexistuje, je názvem potraviny její **vžitý název¹⁾** a v případě, že neexistuje nebo se nepoužívá, **uvede se popisný název²⁾ dané potraviny**.

Článek 2 odst. 2 nařízení (EU) č. 1169/2011 definuje, co je zákonný název, vžitý název a popisný název.

Podle čl. 10 odst. 1 nařízení (EU) 2019/787 platí, že název lihoviny je jejím zákonným názvem. Lihoviny musejí být ve svém popisu, obchodní úpravě a označení opatřeny zákonným názvem.

Podle čl. 10 odst. 2 téhož nařízení pro **lihoviny, které splňují požadavky stanovené v kategorii lihovin uvedené v příloze I, se jako jejich zákonný název používá název uvedené kategorie, ledaže tato kategorie umožňuje používání jiného zákonného názvu**.

Podle čl. 10 odst. 3 téhož nařízení platí, že **pro lihovinu, která nesplňuje požadavky žádné z kategorií lihovin uvedených v příloze I, se používá zákonný název „lihovina“**.

Podle čl. 10 odst. 4 lihovina, která splňuje požadavky více než jedné kategorie lihovin uvedených v příloze I, může být uváděna na trh **pod jedním nebo více zákonnými názvy** stanovenými pro tyto kategorie v příloze I.

2. Doplnění a nahrazení zákonných názvů lihovin

Článek 10, odst. 5, písm. a) nařízení EU 2019/787 umožňuje zákonný název lihoviny **doplnit nebo nahradit zeměpisným označením (ZO)** podle kapitoly III. V takovém případě lze ZO dále doplnit jakýmkoli výrazem povoleným v příslušné specifikaci produktu, neuvádí-li to spotřebitele v omyl.

Článek 10, odst. 5, písm. b) nařízení EU 2019/787 umožňuje **zákonný název lihoviny nahradit složeným výrazem, který obsahuje výrazy „likér“ nebo „krém“**, pokud konečný výrobek splňuje požadavky stanovené pro kategorii 33 přílohy I.

Zákonným názvem lihoviny je NÁZEV KATEGORIE lihoviny uvedený v příloze 1 nařízení (EU) 2019/787 nebo ZEMĚPISNÉ OZNAČENÍ lihoviny nebo název „LIHOVINA“

Může být uvedeno více zákonných názvů lihovin (tj. názvů kategorií lihovin), pokud lihovina splňuje požadavky stanovené pro všechny uvedené kategorie

Pouze u likérů může být zákonný název nahrazen složeným výrazem obsahujícím slovo „likér“ nebo „krém“

Na lihovině, která nesplňuje požadavky žádné z kategorií lihovin uvedených v příloze I musí být zákonný název „LIHOVINA“

1) „Vžitým názvem“ se rozumí název, který je v členském státě, kde se daná potravina prodává, přijat spotřebiteli jako název potraviny, aniž by potřeboval další vysvětlení;

2) „Popisným názvem“ se rozumí název obsahující popis potraviny, popřípadě rovněž popis jejího použití, který je dostatečně přesný, aby spotřebitelům umožnil poznat skutečnou podstatu potraviny a odlišit ji od jiných produktů, se kterými by mohla být zaměněna;

3. Názvy, kterými lze pouze doplňovat zákonné názvy lihovin

Podle článku 10, odst. 6 nařízení EU 2019/787 (aniž je dotčeno nařízení (EU) č. 1169/2011 a zvláštní pravidla stanovená pro kategorie lihovin v příloze I nařízení (EU) 2019/787), může být zákonný název lihoviny doplněn:

- **názvem nebo zeměpisným odkazem stanoveným** v právních a správních předpisech použitelných v členském státě, ve kterém je lihovina uváděna na trh, neuvádí-li to spotřebitele v omyl

Příkladem může být tuzemák. Tuzemák má definici ve vyhlášce č. 248/2018 Sb. Tento název může pouze doplnit zákonný název „lihovina“.

- **vžitým názvem** podle definice v čl. 2 odst. 2 písm. o) nařízení (EU) č. 1169/2011, neuvádí-li to spotřebitele v omyl

Příkladem může být griotka. Tento název není nikde definován, používá se jako vžitý název pro višňový likér. Může doplnit zákonný název „likér“, „višňový likér“, „likér z višni“ atp.

Názvy stanovené v národních předpisech a vžitě názvy mohou zákonné názvy lihovin pouze doplňovat

- **složeným výrazem nebo narážkou** v souladu s články 11 a 12 nařízení EU 2019/787

Uvedení složených výrazů a narážek je dobrovolné

Složený výraz obsahující slovo „likér“ nebo „krém“ může zákonný název lihoviny nahradit

- **výrazem „směska“, „směšování“ nebo „smíšeno“**, pokud byla lihovina získána směšováním

*Pozn.: Směšováním se rozumí slučování („blendování“) lihovin **stejně kategorie**. V případě směsek, tj. „blendů“ vzniklých kombinací lihovin spadajících pod různá ZO nebo „blendováním“ lihovin, které spadají pod ZO, s lihovinami, které nespádají pod žádné ZO, mohou být zákonné názvy a ZO uvedena výhradně na seznamu všech alkoholových složek obsažených ve směsce (v „blendu“) ve stejném zorném poli jako zákonný název směsky. Uvedení některého z výrazů „směska“, „směšování“ nebo „smíšeno“ u výčtu alkoholových složek je v tomto případě **povinné** (viz čl. 13, odst. 3a, písm. b) nařízení EU 2019/787)*

- **výrazem „míchaná lihovina“ nebo „smícháno“**, pokud byla lihovina získána mísením

*Pozn.: výraz míchaná lihovina nebo smícháno **musí být uveden vždy** u seznamu alkoholových složek, ve stejném zorném poli jako zákonný název míchané lihoviny **jednotným písmem stejného typu a barvy a písmo nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název.***

Výraz „míchaná lihovina“ nebo „smícháno“ je povinný u seznamu alkoholových složek lihovin vyrobených mícháním

- **výrazem „suchý“ nebo „dry“** za předpokladu, že lihovina nebyla slazena, ani pro dotvoření chuti.

Pozn.: výjimkou je whisky, která nesmí být slazena a název whisky tak nemůže být doplněn výrazem „suchý“ nebo „dry“. Gin, destilovaný gin a London gin, mají v příslušné kategorii stanoveny speciální požadavky pro použití výrazu „dry“. Výraz „suchý“ nebo „dry“ může doplňovat zákonný název likérů, i když byly slazeny.

VI. CO JSOU KATEGORIE LIHOVIN

1. Kategorie 1 až 14 přílohy I nařízení EU 2019/787

Se vyrábí alkoholovým kvašením a destilací a **výhradně ze surovin stanovených v příslušné kategorii** lihovin v příloze I, bez přidání alkoholu, zředěného, či nikoliv, nesmí být aromatizovány. Mohou být obarveny karamellem, ale pouze za účelem barvení, lze je sladit (kromě kategorie 2), ale pouze k dotvoření konečné chuti výrobku, maximální obsah sladidel, vyjádřený jako invertní cukr, nesmí překročit limity stanovené pro každou kategorii lihovin v příloze I. Nesmí obsahovat jiné doplňky než nezpracované kusy suroviny vcelku, z níž byl alkohol získán, a které se používají zejména pro dekorativní účely.

Názvy kategorií 1 až 14 přílohy I.

1. Rum
2. Whisky
3. Obilná pálenka, obilná brandy
4. Vínovice
5. Brandy nebo Weinbrand
6. Matolinová pálenka nebo Matolinovice
7. Matolinovice ovocná
8. Korintská pálenka nebo raisin brandy

9. Ovocný destilát
10. Destilát z cidru, destilát z perry a destilát z cidru a perry
11. Pálenka z medoviny
12. Hefebrand nebo mlátovice
13. Pivní destilát
14. Topinambur nebo pálenka z jeruzalémského artyčoku

2. Kategorie 15 až 44 přílohy I nařízení EU 2019/787

Mohou být vyrobeny z jakékoli zemědělské suroviny uvedené v příloze I Smlouvy, mohou být vyráběny s přidáním alkoholu, mohou obsahovat aromatické látky, přírodní aromatické látky, aromatické přípravky a potraviny s aromatickými vlastnostmi, mohou být obarveny, mohou být slazeny.

Názvy kategorií 15 až 44 přílohy I.

15. Vodka
16. Pálenka (z ovoce či ořechů) získaná macerací a destilací
17. Geist (s uvedením názvu ovoce nebo suroviny)
18. Hořcová pálenka
19. Jalovcová lihovina (Wacholder nebo Genebra)
20. Gin
21. Destilovaný gin
22. London gin
23. Kmínová lihovina nebo Kümmel
24. Akvavit nebo akvavit
25. Anýzová lihovina
26. Pastis
27. Pastis de Marseille
28. Anis nebo janeževec
29. Destilovaný anis

30. Hořká lihovina nebo bitter
31. Aromatizovaná vodka
32. Lihovina aromatizovaná trnkami nebo pacharán
33. Likér
34. Crème de (s uvedením ovoce, suroviny)
35. Sloe gin
36. Sambuca
37. Maraschino, marrasquino, maraskino
38. Nocino nebo orehovec
39. Vaječný likér nebo advocaat nebo avocet nebo advokat
40. Likér s přidavkem vajec
41. Mistrá
42. Vákevá glógi nebo spiritglógg
43. Berenburg nebo Beerenburg
44. Medový nebo medovnicový nektar

Uvedení názvu kategorie je dle čl. 10 odst. 2 nařízení (EU) 2019/787 povinné

Názvy kategorií lihovin v příloze 1 nařízení (EU) 2019/787 = zákonné názvy lihovin

Názvy kategorií lihovin mohou být nahrazeny zeměpisným označením lihoviny.

VII. OCHRANA NÁZVŮ LIHOVIN A ZEMĚPISNÝCH OZNAČENÍ LIHOVIN

Článek 10, odst. 7 nařízení (EU) 2019/787

Názvy kategorií lihovin (rum, vodka, gin, whisky, vaječný likér atp.) jsou chráněny. Mají přesně definované požadavky, např. z jaké suroviny mohou být vyrobeny, mají stanoven minimální obsah alkoholu, je stanoveno, co musí nebo naopak nesmí obsahovat.

Podle čl. 10 odst. 7 nařízení (EU) 2019/787, aniž jsou dotčeny články 11 a 12 a čl. 13 odst. 2, 3 a 4, **je zakázáno používat zákonné názvy uvedené v odstavci 2 tohoto článku nebo zeměpisná označení v popisu, obchodní úpravě nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky pro příslušnou kategorii uvedenou v příloze I nebo pro příslušné zeměpisné označení.**

Tento zákaz platí také v případě, že jsou tyto zákonné názvy nebo zeměpisná označení použity ve spojení se slovy nebo obraty, jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“ nebo jakékoli jiné podobné výrazy.

U nápojů lze název kategorie lihoviny včetně všech odvozenin od tohoto názvu použít pouze pro lihoviny a nápoje, které požadavky na příslušnou kategorii splňují nebo lze tento zákonný název použít při označení potravin nebo nápojů, které skutečnou lihovinu příslušné kategorie obsahují

1. Zvýšená ochrana názvů kategorií lihovin

U nápojů lze názvy kategorií lihovin, např. rum, whisky atp. lze včetně všech odvozenin od tohoto slova použít pouze pro lihoviny, které požadavky na příslušnou kategorii splňují nebo na potravinu nebo nápoj, které skutečnou whisky, rum nebo zákonný název lihoviny obsahují. U pevných potravin je možno použít i aroma, a uvést odkaz na kategorii lihoviny na obale, ale pouze za podmínky, že je uveden výraz s „příchuť“ nebo podobný výraz, z kterého spotřebitel vyvodí, že je v pevné potravine pouze aroma.

Zákonné názvy lihovin uvedené v příloze I nařízení (EU) 2019/787 jsou chráněny při popisu, obchodní úpravě a označení. Tedy všude, při jakémkoliv popisu na letáku, na webových stránkách obchodu nebo v nápojovém lístku v restauraci. Lihovina, která není rumem nebo whisky nebo jinou chráněnou lihovinou by neměla být v internetovém obchodě nebo v restauraci v jídelním lístku zařazena mezi tyto produkty resp. měla by být zařazena tak, aby nemohlo být toto zařazení spotřebiteli vnímáno jako zavádějící.

2. Zvýšená ochrana zeměpisných označení lihovin (ZO lihovin)

Chráněna jsou také zeměpisná označení lihovin. Mezi tato chráněná ZO lihovin patří např. *Tequila, Armagnac, Cognac, Calvados, Ouzo, Irish Cream, Scotch whisky* a mnoho dalších. Seznam je rejstříku zeměpisných označení EU eAmbrosia. ZO lihovin může používat hospodářský subjekt, který uvádí na trh lihovinu vyrobenou v souladu s příslušnou specifikací produktu. ZO lihovin jsou chráněna proti jakémukoli přímému či nepřímému obchodnímu použití zapsaného názvu pro produkty, na které se zápis nevztahuje. Nikdo jiný nesmí zneužívat pověst chráněného názvu, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísada.

Např. Tequila se může vyrábět pouze v Mexiku a Calvados pouze ve Francii. ZO lihovin jsou chráněna proti jakémukoli zneužití, napodobení nebo připomenutí, a to i tehdy, je-li uveden skutečný původ produktu nebo služeb nebo je-li chráněný název přeložen nebo doprovázen výrazy jako „druh“, „typ“, „způsob“, „jak se vyrábí v“, „napodobenina“, „příchuť“, „jako“ nebo podobnými výrazy, včetně případů, kdy jsou tyto produkty používány jako přísada. Pokud by někdo vyrobil lihovinu „český Calvados“, je označení v rozporu s požadavky právních předpisů, i když je uveden původ lihoviny a lihovina (kromě zeměpisného původu) splnila požadavky na Calvados.

Nebo pokud někdo použije na svém výrobku slova Irský krém, musí tento výrobek obsahovat likér vyrobený v Irsku a tento likér musí být v souladu se specifikací produktu pro ZO Irish Cream.

Zákonné názvy lihovin (kategorie i ZO) mají zvláštní, zvýšenou ochranu.

VIII. POUŽITÍ ZÁKONNÝCH NÁZVŮ LIHOVIN NA AROMATECH A POTRAVINÁCH OBSAHUJÍCÍCH POUZE AROMA

Článek 10, odst. 7, druhý pododstavec nařízení (EU) 2019/787

Podle článku 10, odst. 7 nařízení (EU) 2019/787 mohou být aroma (aniž je dotčen čl. 12 odst. 1), která napodobují lihoviny nebo jejich použití při výrobě **potravin jiné než nápoje**, ve své obchodní úpravě a označování opatřeny odkazy na zákonné názvy uvedené v odstavci 2 tohoto článku, jsou-li tyto zákonné názvy **doplněny výrazem „příchuť“** nebo **jakýmkoli jinými podobnými výrazy**. **Zeměpisná označení** se k popisu takovýchto aromat **nesmí** používat.

Nelze tak vyrobit potravinu s aroma odkazujícím na zeměpisné označení, ve které není skutečná lihovina se zeměpisným označením.

Do nápojů včetně lihovin aroma s příchuťmi kategorie lihoviny použít lze, ale nesmí být nikde v obchodní úpravě a označení nápoje odkaz na názvy kategorií lihovin, ani pokud je uvedeno „s příchuťmi“.

Zeměpisná označení lihovin se nesmí použít k popisu aromat nikdy.

Příklady povoleného označení

Cukr s příchuťmi rumu

Složení: cukr, rumové aroma

Jogurt s příchuťmi vaječný likér

Složení: Smetana, cukr, voda, vaječné žloutky, aroma, jogurtové kultury.

Zmrzlina s ginem

Složení: smetana, cukr, gin (1%)

Mléčná čokoláda s koňakem

Složení: cukr, kakaové máslo, sušené mléko, koňak 8 %, kakaová hmota, cukr, emulgátor: sójový lecitin,

Příklady zakázaného označení

Rumová pralinka

Složení: cukr, čokoláda, rumové aroma

Nelze, na etiketě musí být „příchuť rum“, „s příchuťmi rumu“ „s rumovým aroma“ atp.

Jogurt s příchuťmi *Irish Cream*

Složení: mléko, cukr, káva, jogurtové kultury, aroma

Nelze, *Irish Cream* je zeměpisné označení. ZO lihovin se nesmí použít k popisu aromat

Nealkoholický nápoj s příchuťmi rumu

Složení: voda, cukr, rumové aroma

Nelze, pokud se použije rumové aroma, lze odkaz na rum použít jen na potravině jiné než nápoj. Zákaz v čl. 10, odst. 7, 1. odstavci, u nápojů nesplňujících požadavky příslušné kategorie zakazuje použít slova „s příchuťmi“ kategorie.

IX. SLOŽENÉ VÝRAZY

Článek 3, odst. 2 a článek 11 nařízení (EU) 2019/787

1. Co je složený výraz

Dle článku 3, odst. 2 se „složeným výrazem“ v souvislosti s popisem, obchodní úpravou a označováním **alkoholického nápoje** rozumí kombinace buď názvu kategorie lihoviny v příloze I, nebo ZO lihoviny, **z níž pochází veškerý alkohol** v konečném výrobku, s jedním nebo několika následujícími prvky:

- a) názvem jedné nebo více **jiných potravin, než je alkoholický nápoj, a jiných potravin, než jsou potraviny použité při výrobě této lihoviny** v souladu s přílohou I, nebo s přídatnými jmény odvozenými od těchto názvů
- b) výrazy „**likér**“ nebo „**krém**“

Složené výrazy mohou být pouze na alkoholických nápojích.

V alkoholickém nápoji se složeným výrazem je pouze jeden druh alkoholu.

Použití složeného výrazu je možností, jak popsat lihovinu (kategorii nebo ZO), z níž pochází veškerý alkohol ve výrobku, k níž jsou přidány další potraviny. Pokud byly k lihovině z kategorie 1 až 44 přidány další potraviny, které pro výrobu lihoviny nejsou povoleny, nesmí výsledný nápoj ve svém popisu, obchodní úpravě nebo označení nést zákonný název této kategorie nebo ZO. Místo toho musí používat zákonný název „lihovina“, s výjimkou případů, kdy splňuje podmínky povolující použít jako zákonný název složený výraz, který zahrnuje výrazy „likér“ nebo „krém“ nebo alkoholických nápojů, které nejsou lihoviny.

Použití názvu lihoviny ve složeném výrazu povoleno pouze za podmínky, že byla použita „pravá“ lihovina, která ve stavu suroviny pro výrobu nápoje splnila veškeré požadavky příslušné kategorie.

Složený výraz se používá u alkoholických nápojů (nemusí jít jen o lihoviny, ale i ostatní alkoholické nápoje), které byly vyrobeny tak, že se k lihovině, jejíž název je chráněn, přidá nějaká další složka, potravina, která se nepoužívá k výrobě chráněné lihoviny. Příkladem může být rum s kořením, likér z whisky a smetany, gin s tonikem atp.

Pozn.: Lihovina označená pouze jako rum, nesmí obsahovat koření, protože rum se nesmí aromatizovat. Pokud někdo vyrobí lihovinu tak, že do rumu přidá koření, je pak zákonným názvem název „lihovina“ a lze doplnit, že např. jde o lihovinu vyrobenou aromatizací rumu kořením. Slovo rum je v tomto případě součástí složeného výrazu a zákonným názvem je slovo „lihovina“.

Pokud výsledný výrobek neodpovídá definici lihoviny a nespňuje požadavky pro ni stanovené (např. z důvodu obsahu alkoholu pod 15 % obj.), musí být označen příslušným názvem alkoholického nápoje v souladu s článkem 17 nařízení 1169/2011. Zákonným názvem v žádném případě není obchodní značka. Podle čl. 17 odst. 4 nařízení 1169/2011 zákonný název potraviny nesmí být nahrazen obchodní značkou. Uvedení názvu nápoje např. rum + cola není dostačující, neboť tento název není zákonným názvem. Zákonný název by byl např. ostatní alkoholický nápoj.

Podle čl. 10 odst. 6 písm. c) nařízení 2019/787 se **složeným výrazem může pouze doplnit zákonný název** lihoviny, proto složený výraz nelze použít jako zákonný název lihoviny.

Jedinou výjimkou z tohoto pravidla jsou složené výrazy, které obsahují výraz „likér“ nebo „krém“, jímž lze podle čl. 10 odst. 5 písm. b) nahradit zákonný název za předpokladu, že výsledný nápoj splňuje příslušné požadavky stanovené v příloze I pro kategorii lihovin 33 „likér“.

2. Podmínky pro použití složených výrazů

Podmínky jsou stanoveny v článku 11 nařízení (EU) 2019/787

- kategorie lihoviny nebo ZO lihoviny (pouze jedno z toho) je **jedinou alkoholovou složkou**, k níž se přidává jedna nebo více potravin (např. šťávy nebo jiné nealkoholické nápoje, byliny, koření, cukr, mléčné výrobky), které mají konečnému výrobku dodat specifické organoleptické vlastnosti,
- přidávané potraviny nejsou ani nápojem obsahujícím alkohol, ani potravinami požadovanými/povolenými výrobě lihoviny, ke které se přidávají,
- **výsledkem je vždy alkoholický nápoj**, tj. buď jiná lihovina s minimálním požadovaným obsahem alkoholu 15 % objemových, nebo alkoholický nápoj s obsahem alkoholu méně než 15 % objemových,
- **veškerý alkohol obsažený v konečném produktu musí pocházet z lihoviny uvedené ve složeném výrazu** (tj. konečný produkt nesmí obsahovat žádnou jinou alkoholovou složku, s výjimkou alkoholu, který může být přítomen v aromatech, barvivech nebo jiných povolených přísadách použitých k výrobě konečného alkoholického).
- lihovina použitá pro výrobu **nesmí být před použitím zředěna přidáním výhradně vody** tak, aby byl její obsah alkoholu pod minimální úroveň stanovenou v rámci příslušné kategorie lihovin uvedené v příloze I.
- zákaz ředění se vztahuje pouze na vodu, protože lihovinu lze kombinovat s jinými nealkoholickými tekutými potravinami (např. ovocnými šťávami, mléčnými výrobky), což má za následek snížení celkového obsahu alkoholu v konečném výrobku

Příklady kdy lze a kdy nelze použít složený výraz

Jsou-li k rumu přidány jiné potraviny, které v kategorii 1 přílohy I nejsou povoleny, může se výraz rum objevit ve složeném výrazu, jako je „rum & koření“. Ve stejném zorném poli se ale musí uvést zákonný název LIHOVINA.

Jsou-li k rumu přidány potraviny, které v kategorii 1 přílohy I jsou povoleny, např. sladidla v množství překračujícím povolenou prahovou hodnotu 20 gramů na litr, lihovina již není rumem, musí nést zákonný název „lihovina“, nesmí být označena složeným výrazem obsahujícím slovo „cukr“, např. „cukrový rum“ nebo „rum s třtinovým cukrem“ (cukr je pro výrobu rumu povolen a přidávat se mohou ty potraviny, které pro výrobu lihoviny povoleny nejsou). Výsledný výrobek musí být označen např. jako „lihovina s třtinovým cukrem“ (aby to signalizovalo, že byl do něj přidán cukr) nebo „lihovina z destilátu z cukrové třtiny“ (aby to signalizovalo, že lihovina byla vyrobena destilací cukrové třtiny, ale nesplňuje ostatní požadavky na výrobu rumu).

Je-li k rumu přidána pouze voda tak, že se lihovitost výsledného nápoje dostane pod limit v kat. 1, tj. pod 37,5% obj., nesmí být na obale složený výraz rum a voda, i kdyby byl doprovázen zákonným názvem lihovina. To stejné platí v případě rumu s kořením. Výsledný nápoj musí mít minimálně 37,5% alkoholu, protože nebyla přidána žádná další tekutá složka, kromě vody (viz zákaz v čl. 11, odst. 1, písm. b).

Veškerý alkohol musí být z lihoviny uvedené ve složeném výrazu

Nelze přidat žádný další líh/destiláty/jiné lihoviny

Líh v lihovině ve složeném výrazu nesmí být před použitím naředěn vodou

Přidané potraviny se nepoužívají pro výrobu lihoviny uvedené ve složeném výrazu

Pozn.: Složený výraz nesmí nahrazovat zákonný název nápoje, kterým může být slovo lihovina, nebo slovo likér, pokud výsledný nápoj splňuje požadavky na kategorii likér. U nápojů jiných než lihoviny to může být např. ostatní alkoholický nápoj nebo název popisný.

3. Výrazy ZAKÁZANÉ pro složený výraz

Podle článku 11, odst. 2 nařízení (EU) 2019/787, nesmí být součástí složeného výrazu popisujícího alkoholický nápoj výrazy „alkohol“, „pálenka“, „nápoj“, „lihovina“ a „voda“.

Příklady povolených složených výrazů:

- Skotská Whisky s medem, lihovina, alc. 40% vol.
- Gin a tonic, ostatní alkoholický nápoj, 10% vol.
- Whisky & Cola, ostatní alkoholický nápoj, alk. 5% obj.
- Brandy Liqueur (Likér z brandy)*
- Whisky Cream (Krém z whisky)*
- Irish Whiskey Cream*
- Crème de Cognac*
- Krém z whisky a smetany*

* V těchto případech je složený výraz zároveň zákonným názvem.

Příklady zakázaných složených výrazů:

- Rum & alkohol, lihovina z rumu a lihu
- Cognac a alkohol
- Pálenka na bázi whisky, 35% vol.
- Nápoj na bázi rumu, 30% obj.
- Nápoj Ron de Guatemala, 20% vol.
- Kubánský rum a cukr, 40% vol.
- Lihovina Irish Cream
- Ginová voda, 10% obj.
- Voda s Geneverem, 25% obj.

Součástí SV popisujícího alkoholický nápoj nesmí být výrazy „alkohol“, „pálenka“, „nápoj“, „lihovina“ a „voda“

4. Požadavky na umístění složeného výrazu na etiketě

Článek 11, odst. 3 nařízení (EU) 2019/787 stanoví požadavky na velikost písma. Složené výrazy popisující alkoholický nápoj musí být uvedeny **jednotným písmem stejného typu, velikosti a barvy**, nesmí být přerušeny jiným textem nebo vyobrazením, jež nejsou jeho součástí, **nesmí být uvedeny písmem, které je větší než písmo použité pro název alkoholického nápoje**.

Je-li výsledným nápojem lihovina, musí být složený výraz vždy doprovázen zákonným názvem dané lihoviny, který musí být uveden ve stejném zorném poli jako složený výraz, kromě složeného výrazu, který obsahuje výrazy „likér“ nebo „krém“.

Příklady povolených označení

Skotská whisky & med LIHOVINA alk. 40% obj. 0.5 l	Lihovina alk. 40% obj. 700 ml Káva a rum
Likér alk. 18% obj. 0.7 l Čokoláda a Advocat	alk. 18% obj. 0.7 l Likér z brandy *
alk. 18% obj. 0.5 l Whisky cream *	alk. 18% obj. 0.5 l Whisky cream likér *
Přední etiketa: Gin a tonik alk. 10% obj., 50 cl	Nápoj není lihovina, zákonný název nemusí být vždy ve stejném zorném poli jako složený výraz
Zadní etiketa Gin a tonik alk. 10% obj., 0.5 l Ostatní alkoholický nápoj	
alk. 16% obj. 0.7 l Lihovina gin a tonik	alk. 18% obj., 0.5 l Rumový likér *
Rum a koření alk. 40% obj., 0.7 l Lihovina	alk. 18% obj. 70 cl Rumový krém *

Pozn. Veškerý alkohol ve výrobku pochází z lihoviny uvedené ve složeném výrazu. Složené výrazy jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Složené výrazy označené * jsou zároveň zákonnými názvy.

Příklady zakázaného označení

Rum se skořicí a čokoládou

LIHOVINA alk. 40% obj. 0.70l

Text „Rum se skořicí a čokoládou“ je větší než zákonný název „lihovina“. **Složený výraz nesmí být uveden písmem, které je větší než písmo použité pro název alkoholického nápoje, tj. slovo lihovina**

GIN a tonik alk. 10% obj. 0.5l

Ostatní alkoholický nápoj

Slovo Gin je větší než slovo tonik. **Složený výraz musí být uveden jednotným písmem stejného typu, velikosti a barvy.**

Rum a cola alk. 10% obj. 0.5l

Není uveden **žádný zákonný název**, např. Ostatní alkoholický nápoj

Přední etiketa

Rum aromatizovaný kořením
alk. 40% obj. 0.5l

Zadní etiketa

Rum aromatizovaný kořením
LIHOVINA alk. 40% obj. 0.5l

U lihovin musí být **složený výraz vždy doprovázen zákonným názvem** dané lihoviny, který musí být uveden **ve stejném zorném poli jako složený výraz.**

Zde je zákonným názvem slovo „lihovina“. Název lihovina musí být vždy ve stejném zorném poli jako složený výraz, tj. slova „rum aromatizovaný kořením“. Na přední etiketě zákonný název „lihovina“ chybí.

Elixír z rumu a koření

LIHOVINA alk. 20% obj. 0.70l

Výsledný nápoj nesplní limit pro obsah alkoholu požadovaný v kategorii rum (tj. 37,5%) nápoj vznikl ředěním rumu vodou a přidáním koření. Výsledný nápoj **NESMÍ BÝT** vyroben tak, že původní lihovina byla zředěna přidáním výhradně vody. Koření rum nenařadí.

Rum a cukr alk. 40% obj. 700ml

LIHOVINA

Přidávané potraviny nesmí být potravinami povolenými výrobě lihoviny, ke které se přidávají. Slazení do limitu e u rumu povoleno. Rum s nadlimitním obsahem cukru nelze označit jako rum s cukrem

Čert

Rum a višňový likér
alk. 35% obj. 500 ml

LIHOVINA

Obsahuje více druhů alkoholu. Nápoj nelze označit složeným výrazem, je to míchaná lihovina, nutno označit dle čl. 13, případně pokud by výsledný nápoj splnil požadavky na likér i dle článku 12, odst. 3, tj. dle pravidel pro narážky.

Whisky ochucená pivem

alk. 40% obj. 70 cl

Přidávané potraviny nesmí být alkoholickým nápojem. Ve výsledném nápoji může být jen jediný druh alkoholu.

Dračí krev

rum a višňová šťáva
alk. 20% obj. 500 ml

Není uveden zákonný název LIHOVINA
Slovo lihovina musí být uvedeno vždy ve stejném zorném poli jako složený výraz, tj. slova rum a višňová šťáva

Pozn.: Složené výrazy jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně.

X. NARÁŽKY

Článek 3 odst. 3 a článek 12 nařízení (EU) 2019/787

1. Co je narážka

Podle článku 3 odst. 3 nařízení (EU) 2019/787 se „narážkou“ rozumí přímý nebo nepřímý odkaz na jeden či více zákonných názvů stanovených v kategoriích lihovin v příloze I nebo na jedno či více zeměpisných označení lihovin, kromě odkazu ve složeném výrazu nebo v seznamu složek uvedených v čl. 13 odst. 2 až 4 nařízení (EU) 2019/787 v popisu, obchodní úpravě a při označování:

- jiné potraviny než lihoviny (tj. potraviny nebo alkoholického nápoje jiného než lihovina)
- lihoviny, která splňuje požadavky stanovené pro kategorie 33 až 40 přílohy I, tj. u likérů
- lihoviny, která splňuje podmínky stanovené v čl. 12 odst. 3a nařízení (EU) 2019/787, (tj. v určitých omezených případech, např. v souvislosti se zráním lihovin v sudu po jiné lihovině)

Narážky se užívají v situacích, kdy se do nějaké potraviny nebo nápoje použije lihovina jako složka, např. čokoláda s koňakovou náplní, pivo s tequilou, džus s vodkou a rumem, ledová káva s whisky, ananasový nektar s rumem a tequilou, zmrzlina s rumem a rozinkami, vaječný likér vylepšený rumem atp.

Dalším typem narážek jsou případy, kdy se u lihovin jedné kategorie zmiňuje kategorie jiné lihoviny v souvislosti se zráním v sudu (např. rum zral v sudu po brandy, brandy je v tomto případě narážka).

Narážky na zákonné názvy lihovin nebo ZO mohou pouze doplňovat zákonné názvy potravin a nápojů. nesmí je nahrazovat.

K označení výsledné potraviny nebo nápoje se musí použít vhodný zákonný název. U lihovin lze použít narážku v podstatě jen u likérů. Pokud je výsledný nápoj pivem, použije se příslušný zákonný název pro pivo. Pro řadu nápojů bude zákonným názvem ostatní alkoholický nápoj, případně nějaký popisný název. U „pevných“ potravin musí být na obale relevantní zákonný název potraviny.

2. Narážky na potravinách jiných, než alkoholické nápoje (Článek 12, odst. 1 nařízení (EU) 2019/787)

Článek 12, odst. 1 nařízení (EU) 2019/787 se týká především „pevných“ potravin, na jejichž výrobu byla použita lihovina z nějaké kategorie v příloze 1 nebo ZO.

Za určitých okolností se tento článek mohl vztahovat i na nealkoholické nápoje, do kterých byla použita lihovina z určité kategorie v množství, aby výsledný nápoj zůstal nealkoholickým nápojem, tj. obsah alkoholu byl do 0,5% obj. Více viz část týkající se těchto nápojů.

2.1. Podmínky použití narážek u potravin jiných než alkoholické nápoje

V obchodní úpravě a označení potraviny jiné než alkoholického nápoje je narážka na zákonné názvy stanovené v jedné nebo více kategoriích lihovin uvedených v příloze I nebo na jedno nebo více zeměpisných označení lihovin povolena pod podmínkou, že **alkohol použitý při výrobě potraviny pochází výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce**, s výjimkou alkoholu, jenž může být obsažen v aromatech, barvivech nebo v jiných povolených přísadách používaných pro výrobu této potraviny.

2.2. Velikost písma nebo umístění na etiketě

V případě použití narážek u potravin jiných než alkoholické nápoje nejsou stanovena **žádná pravidla na velikost písma nebo umístění na etiketě** výsledné potraviny.

Pokud je název lihoviny zdůrazněn, je potřeba uvést % přidané lihoviny podle čl. 9 odst. 1 písm. d) nařízení (EU) č. 1169/2011, ve spojení s článkem 22 a přílohou VIII uvedeného nařízení (tzv. QUD)

Pozn. U potravin jiných než nápoje může být použito i aroma s příchutí dokazující na kategorii lihovin (nikoliv zeměpisného označení), ale za podmínky, že je na obale uvedeno „s příchutí“

Příklady správných označení

Švestkový džem s rumem

Složení: Švestky, cukr, rum (5%), konzervant kyselina citronová, želírující látka pektin, skořice

Smetanový mražený krém s vaječným likérem a whisky

Složení: smetana 50%, cukr, vaječný likér 3 %, whisky 2%

Kuličky Rum a Kokos

Čokoládový bonbon

čokoládové kuličky se strouhaným kokosem a kakaem a tekutou náplní s rumem

složení: cukr, kakaové máslo, sušené mléko, kakaová hmota, strouhaný kokos 4 %, rum 4%, aroma, emulgátor: sójový lecitin, glukózovo-fruktózový sirup, želatina

Pečené/zavařené ovoce pro přípravu teplého/studeného nápoje

Pečený čaj – černý rybíz s ginem

Složení: gin (35%), černý rybíz (25%), voda, cukr, jablko (5%), jahoda (1%)

VIŠŇĚ V RUMU – ovocná bowle

Složení: višně, rum 25%, cukr, pektin
Alk. 20% obj.

Mléčná čokoláda s koňakovou náplní

Složení: cukr, kakaové máslo, sušené plnotučné mléko, Cognac (8%), kakaová hmota, laktóza, invertní cukru, sušené odstředěné mléko, zahušťovadlo: arabská guma, emulgátor: sójový lecitin, extrakt z ječného sladu, aroma: vanilin

Pozn.: Narážky jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Složení pouze je ilustrativní.

Příklady zakázaného označení

Rumové pralinky

Cukrovinka s tekutou náplní v tmavé polevě

Složení: Cukr, voda, částečně ztužené rostlinné tuky, kakaový prášek, kakaové máslo, aroma rumové, emulgátor sójový lecitin

Čokoláda + rum

Pražená káva

Složení: 100% káva arabica, aroma rumu a čokolády

Sypaný ovocný čaj

Ovoce v rumu

Složení: sušená jablka, sušené švestky, sušené jahody, skořice, rumové aroma

- Není splněna podmínka, že alkohol použitý při výrobě potraviny pochází výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce výroby obsahují pouze aroma lihoviny (viz čl. 12, odst. 1 N. 2019/787)
- Pokud bylo použito pouze aroma, na etiketě musí být „příchuť rum“, „s příchutí rumu“ „s rumovým aroma“ atp. (viz čl. 10, odst. 7 N. 2019/787)
- U pražené kávy navíc výraz „čokoláda + rum“ odvádí pozornost od zákonného názvu pražená káva

Pozn.: Narážky jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Složení pouze je ilustrativní.

3. Narážky na alkoholických nápojích jiných než lihoviny (Článek 12, odst. 2 nařízení (EU) 2019/787)

3.1. Podmínky pro použití narážek

V obchodní úpravě a označení alkoholického nápoje jiného než lihovina jsou narážky na zákonné názvy lihovin (tj. kategorie lihovin nebo ZO lihovin) povoleny pod podmínkou, že

- **přidaný alkohol pochází výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce; a**
- **podíl každé alkoholové složky je uveden nejméně jednou ve stejném zorném poli jako narážka, a to v sestupném pořadí podle použitého množství.** Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v konečném výrobku vyjádřenému **v % objemových.**

Přidaný alkohol musí pocházet výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce

Musí se uvést podíl každé alkoholové složky v nápoji v % objemových v sestupném pořadí dle množství

Lze přidat více kategorií lihovin, ale výsledný nápoj nesmí být lihovina.

Pokud se do nápoje přidává více druhů lihovin a výsledným nápojem je lihovina jiná než likér, musí se nápoj označit dle pravidel pro míchané lihoviny.

Pozn.: Podíly alkoholických složek je zastoupení – podíl jednotlivých druhů alkoholu na celkovém obsahu alkoholu, nejsou to % podíly alkoholu v celém výrobku.

Pod nápoji jinými než lihoviny si můžeme představit nápoje, jako je pivo, do kterého byla přidána tequila, cider vylepšený whisky, medovina, do které byl přidán rum. Pivo, medovina nebo cider již obsahují alkohol, přidáním lihoviny se přidá další druh alkoholu. Tento výrobek již nelze označit složeným výrazem, neboť podmínkou použití složeného výrazu je, že ve výsledném nápoji je jen jeden jediný druh alkoholu.

Lihoviny se mohou přidávat i k nealkoholickému nápoji. Pokud se k nealkoholickému nápoji přidá jedna lihovina a ve výsledném nápoji je jeden druh alkoholu, použije výrobce pravidla pro složený výraz nebo narážku. Složený výraz má volnější pravidla pro velikost a druh písma (stanoveno je jednotné písmo stejného typu, velikosti a barvy, složený výraz nesmí být větší než zákonný název)

Pokud se k nealkoholickému nápoji přidá více druhů lihovin, musí již být u výsledného nápoje uplatněna pravidla na velikost písma a umístění narážky na etiketě stanovená v článku 12, odst. 2 a 4, nelze použít pravidla stanovená pro složený výraz.

Cílem uvedení podílu alkoholických složek je informovat spotřebitele o tom, jaký podíl v konečném výrobku má alkohol, který pochází z původního alkoholického nápoje, a alkohol, který pochází z přidaných lihovin uvedených v narážce.

3.2. Pravidla na velikost písma a umístění narážky na etiketě

Článek 12, odst. 4 nařízení (EU) 2019/787

- Narážky na zákonné názvy lihovin na alkoholických nápojích jiných než lihoviny **nesmějí být na stejném řádku**, jako je název alkoholického nápoje
- Narážky musí být uvedeny **písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého jako název alkoholického nápoje.**

Narážky mohou být uvedeny maximálně polovičním písmem, než je zákonný název, ale mohou být uvedeny písmem jiného typu a barvy než je písmo zákonného názvu

Příklady správného označení

Ostatní alkoholický nápoj

Gin + tequilla + tonic

Alc. 10% obj. 700ml

Složení: tonik (90%), gin (7%), tequilla (3%)

Množství zdůrazněných složek

Gin 60%, tequilla 40%

U alkoholických nápojů jiných než lihoviny **nesmí být narážka na zákonný název lihoviny na stejné řádce, jako je název alkoholického nápoje**

Narážka musí mít maximálně **poloviční velikost písma** než je název alkoholického nápoje

Musí být uvedeny **podíly všech alkoholových složek** v nápoji (nejméně jednou ve stejném zorném poli jako narážka), v sestupném pořadí podle množství

Podíl alkoholických složek (veškerý alkohol ve výrobku je 10% obj. Podílí se na něm z 60% gin a ze 40% tequilla)

Přední etiketa

Pivo tmavý ležák alc. 8% vol. 0,5l

S Tequilou

Zadní etiketa

Pivo tmavý ležák alc. 8% vol. 0,5l

S Tequilou

Množství zdůrazněných složek

Složení: pivo - 98% (voda, ječný slad, chmelové produkty), tequilla (2%)

Podíl alk. složek: pivo 55%, tequilla 45%

Alkoholický nápoj 700ml

ledová káva Alc. 1% obj.

Whisky, vaječný likér a skořice

Složení: ledová káva, vaječný likér, whisky
vaječný likér 50%, whisky 50%

Ostatní alkoholický nápoj

Cider s rumem 500ml

Složení: jablečný cider, rum, směs koření

Alc. 8% obj.: jablečný cider (55%) – rum (45%)

DEZERTNÍ MEDOVINA 700ml alkohol 15 % obj.

s Cognacem a likérem Maraschino

medovina 85%, Cognac 6%, Maraschino 5%, líh zemědělského původu 4%

Složení: medovina (89%), Cognac (5%), Maraschino (3%), líh zemědělského původu (2%), směs koření

Podíl alkoholových složek

Množství zdůrazněných složek

Pozn. č. 1: Nárážky jsou uvedeny **modře**. Zákonné názvy jsou označeny **zeleně**. Alkoholové složky i složení jsou pouze ilustrativní.

Pozn. č. 2: V případě nárážek v popisu, obchodní úpravě a označování alkoholických nápojů jiných než lihoviny **nemusí být zákonný název ve stejném zorném poli jako narážka**. Tato povinnost platí jen v případě, že je výsledným nápojem lihovina.

Příklady nesprávného označení

Rum, griotka a cola
alk. 10% obj. 0.5l
rum: 50%, griotka 50%
Ostatní alkoholický nápoj
Složení: limonáda s colovou příchutí, rum, višňový likér griotka

Narážka na název kategorie lihoviny, tj. rum není uvedena polovičním písmem než zákonný název, tj. Ostatní alkoholický nápoj

Pivo
S příchutí Tequily
alk. 4% obj. 0.5l
složení: pivo, aroma tequily

Alkoholické nápoje musí vždy obsahovat alkohol z lihoviny uvedené v nářáze. Do nápojů se nesmí použít pouze aroma lihoviny.

Dezertní medovina s whisky
alk. 14,0 % obj., 0.5l
medovina: 93%, whisky 7%

Narážka nesmí být na stejné řádce jako zákonný název alkoholického nápoje a musí být uvedena maximálně poloviční velikostí písma než je zákonný název, tj. medovina

Vaječný likér, rum a pomerančová šťáva
alk. 12% obj., 0.5l
alkoholové složky: rum: 50%, vaječný likér 50%

Není uveden zákonný název výsledného nápoje, např. ostatní alkoholický nápoj

Přední i zadní etiketa
Pivo
S rumem a whisky
alk. 10% obj., 0.5l
složení: pivo, rum (0,5%), whisky (0,5%)

Nejsou uvedeny % podíly alkoholových složek

Přední etiketa
Pivo tmavý ležák alc. 8% vol. 0,5l
S Tequilou

Zadní etiketa
Pivo černý ležák alc. 8% vol. 0,5l
Složení: pivo (98%), tequila (2%)
Podíl alk. složek: pivo 55%, tequila 45%

Podíl každé alkoholové složky není uveden nejméně jednou ve stejném zorném poli jako nářáza
Uvedení tequily ve složení není nářáza. Nářáza je jen na přední etiketě.

Pozn.: Nářázky jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Alkoholové složky i složení jsou pouze ilustrativní.

4. Narážky na likérech (Článek 12, odst. 3 nařízení (EU) 2019/787)

4.1. Podmínky pro použití narážek na likérech

V popisu, obchodní úpravě a označení lihoviny, která splňuje požadavky stanovené pro kategorie 33 až 40 přílohy I nařízení (EU) 2019/787, tj. likéry, je narážka na zákonné názvy stanovené v jedné nebo více kategoriích lihovin nebo na jedno či více zeměpisných označení lihovin povolena pod podmínkou, že:

- **přidaný alkohol pochází výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce;**
- **podíl každé alkoholové složky se uvádí nejméně jednou ve stejném zorném poli jako narážka**, v sestupném pořadí podle použitého množství. Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v konečném výrobku vyjádřenému **v % objemových**; a
- v zákonném názvu lihoviny, která splňuje požadavky stanovené pro kategorie 33 až 40 přílohy I nařízení (EU) 2019/787 nebo v zákonném názvu lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce, se neobjevuje výraz „cream“.

Pozn.: Platí pouze pro anglický výraz „cream“, ne pro jiné jazykové varianty. Cílem je ochrana ZO Irish cream.

Přidaný alkohol musí pocházet výhradně z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce

Musí se uvést podíl každé alkoholové složky v nápoji v % objemových v sestupném pořadí dle množství

Pozn.: Narážky se měly původně týkat jen potravin a nápojů jiných než lihoviny. Přidáním lihoviny do likéru, což je běžná praxe, vzniká míchaná lihovina. U míchaných lihovin by se mohly zákonné názvy lihovin objevovat pouze ve výčtu alkoholických složek. Článek 12, odst. 3 umožňuje, že se na likéru může narážka objevit kdekoliv, pokud je ve stejném zorném poli jako zákonný název. Podíly alkoholických složek se musí uvést, aby se předešlo klamavým praktikám.

V narážce se nesmí objevit výraz „cream“.

4.2. Pravidla na velikost písma a umístění narážky na etiketě

Článek 12, odst. 4 nařízení (EU) 2019/787

- Narážky na zákonné názvy lihovin na alkoholických nápojích jiných než lihoviny **nesmějí být na stejném řádku**, jako je název alkoholického nápoje
- Narážky musí být **písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého jako název alkoholického nápoje**
- v popisu, obchodní úpravě a označování lihovin **musí být zákonný název lihoviny**, tj. příslušná kategorie likéru vždy uvedena **ve stejném zorném poli jako narážka**

Příslušná kategorie likéru musí být vždy uvedena ve stejném zorném poli jako narážka

Narážky na likérech mohou být uvedeny písmem jiného typu a barvy než je písmo zákonného názvu

Narážky musí být uvedeny maximálně polovičním písmem než zákonné názvy a na samostatném řádku

Příklady správného označení likérů s narážkami

Čert

Višňový likér s rumem

LIKÉR alk. 35% obj. 0.70l

Rum: melasový líh: 70%, rum 30%

Vaječný likér

obohacený brandy a Irish Whiskey

alk. 35% obj. 0.5l

Podíly alkoholových složek:

Melasový líh: 60%, brandy: 30%, *Irish Whiskey*: 10%

Čokoládový krém s ochucený Cognacem

LIKÉR alk. 30% obj. 500ml

Podíly alkoholu: *Obilný líh*: 90%, *Cognac*: 10%

České slovo krém v narážce použit lze.
Nešel by použít výraz „cream“

Čertův hlt

Tuzemák a griotka

alk. 35% obj. 0.5l

LIKÉR

Slova Tuzemák ani griotka nejsou narážky, nejsou to názvy kategorií lihovin, ani ZO. Nemusí být proto uvedeny podíly alkoholových složek ani nemusí být splněny jiné povinnosti týkající se narážek

Krém z brandy

S rumem

alk. 40% obj. 0.5l

brandy: 70%, rum: 30%

Krém z brandy je složený výraz. Tento složený výraz nahrazuje zákonný název, tj. název kategorie likér (článek 10, odst. 5, písm. b) nařízení č. 2019/787). Složený výraz nesmí být přerušen jiným textem nebo vyobrazením, jež nejsou jeho součástí. Likér vyrobený z brandy je vylepšen rumem (narážka). Narážka je polovičním písmem, než je zákonný název, kterým je v tomto případě složený výraz.

Smetanový likér

alk. 20% obj. 70 cl

Složení: **smetana** (60%), cukr, whisky, aroma, emulgátor: **sójový** lecitin

Uvedení kategorie lihoviny ve složení (např. whisky) není ani narážka ani složený výraz. Uvedením kategorie lihoviny ve složení se nespouští povinnost uvést alkoholové složky. (viz Článek 13, odst. 2 nařízení č. 2019/787) Tím, že whisky není na obale nikde zdůrazněna, nemusí být uvedeno % whisky ani ve složení.

Pozn.: Narážky jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Alkoholové složky jsou pouze ilustrativní. U likérů by mělo být rozepsáno i složení.

Příklady nesprávného označení likérů s narážkami

<p>Rum and cherry cream</p> <p>LIKÉR alk. 40% obj. 0.5l</p> <p>Rum: 50%, višňový likér: 50%</p>	<p>V narážce je použito slovo cream</p>
<p>whisky a espresso</p> <p>alk. 40% obj. 70cl LIKÉR</p> <p>Melasový líh: 90%, whisky: 10%</p>	<p>Narážka na whisky je příliš velká, musí být maximálně polovičním písmem, než název likér</p>
<p>Přední etiketa</p> <p>Likér alk. 40% obj., 0.5l</p> <p>brandy a rum</p>	<p>Musí se uvést podíl každé alkoholové složky v nápoji v % objemových v sestupném pořadí dle množství, nejméně jednou ve stejném zorném poli jako narážka</p> <p>Na etiketách tyto podíly nejsou.</p>
<p>Zadní etiketa</p> <p>Likér alk. 40% obj., 0.5l</p>	
<p>Rum a griotka</p> <p>alk. 35% obj. 0.5l</p> <p>Přední etiketa</p>	<p>V popisu, obchodní úpravě a označování lihovin musí být zákonný název lihoviny, tj. příslušná kategorie likéru uvedena VŽDY VE STEJNÉM ZORNÉM POLI jako narážka, tj. rum. Na přední etiketě zákonný název likér chybí</p> <p>Chybí podíly alkoholových složek v % objemových v sestupném pořadí dle množství</p>
<p>LIKÉR alk. 35% obj. 0.5</p> <p>Rum a griotka</p> <p>Zadní etiketa</p>	

Pozn.: Nárážky jsou uvedeny *modře*. Zákonné názvy jsou označeny *zeleně*. Alkoholové složky jsou pouze ilustrativní. Mělo by být uvedeno i složení výrobku.

5. Narážky na lihovinách jiných než likérech

Narážka na lihovinách jiných než likérech se může vyskytnout v těchto dvou případech:

5.1. Lihovina uvedená v narážce byla použita jako jediný alkoholový základ pro výrobu konečné lihoviny

5.1.1. Podmínky použití narážek:

- **nebyly přidány žádné jiné lihoviny** nebo **líh** nebo **destiláty** a **konečná lihovina splňuje požadavky** stanovené v příloze I **pro svou kategorii lihovin**, a nese tedy zákonný název této kategorie (a nikdy obecný název „lihovina“)
- lihovina uvedená v narážce **nebyla kombinována s žádnými jinými potravinami** než s potravinami použitými k její výrobě nebo k výrobě konečné lihoviny v souladu s přílohou I nebo příslušnou specifikací produktu (jinak by se na ni vztahovala spíše ustanovení o složených výrazech); a
- **konečná lihovina nebyla zředěna přidáním vody** tak, aby její obsah alkoholu byl nižší než minimální obsah alkoholu stanovený v příslušné kategorii lihovin uvedené v příloze I nebo ve specifikaci produktu k zeměpisnému označení, k němuž lihovina uvedená v narážce patří

5.1.2. Pravidla pro velikost písma a umístění narážek

Článek 12, odst. 4, písm. a), b) a c) nařízení (EU) 2019/787

- **nesmějí být na stejné řádce**, jako je název alkoholického nápoje;
- musí být uváděny **písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost** písma použitého **pro název** alkoholického nápoje, v případě použití složených výrazů písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého **pro složené výrazy**
- v popisu, obchodní úpravě a označování musí být **vždy doprovázeny zákonným názvem** lihoviny, který musí být uveden **ve stejném zorném poli jako narážka**.

Příklady správného označení

<p>Pastis alc. 40% obj. </p> <p>vyrobený z obilné pálenky 50cl</p>	<p>V požadavcích v kat. 26 je stanoveno, že <i>Pastis</i> je anýzová lihovina, která obsahuje přírodní výtažky kořene lékořice (<i>Glycyrrhiza spp.</i>), barviva známá jako „chalkoné“ a kyselinu glycyrrhizovou v množství nejméně 0,05 gramu na litr a nejvýše 0,5 gramu na litr. Není stanoven druh líhu, z jakého má být vyrobena. Narážkou lze druh líhu spotřebiteli upřesnit.</p>
<p>Broskvová vodka</p> <p>z třikrát destilované vodky</p> <p>alc. 37,5% Obj. 700ml </p>	<p>Aromatizovaná vodka se dle požadavků stanovených v kategorii 31 přílohy I vyrábí přidáním aromat a případně sladidel do vodky. Podle čl. 12 odst. 3a písm. a) nařízení na lihoviny může být v popisu, obchodní úpravě a označení narážka na tuto použitou vodku.</p>
<p>Jalovcová lihovina</p> <p>alc. 32% obj. 500ml </p> <p>vyrobená z Kornu</p>	<p>Podle požadavků v kategorii 19 přílohy I mohou být jalovcové lihoviny vyráběny mimo jiné aromatizací obilné pálenky bobulemi jalovce. Korn je obilná pálenka zapsaná jako ZO. Narážka na Korn je povolena pouze pokud obsah alkoholu v konečném výrobku dosahuje minima požadovaného pro Korn (tj. 32 % obj.). Min. obsah alkoholu pro jalovcové lihoviny je pouze 30 % obj.</p>
<p>Pálenka z plodů oskeruše získaná macerací a destilací </p> <p>alc. 40% obj. 0,5 l</p> <p>Při výrobě byl použit výhradně destilát z plodů jeřábu oskeruše</p>	<p>Tento druh pálenky se vyrábí macerací ovoce, též částečně zkvašených, s možným přidáním maximálně 20 litrů LZP nebo pálenky nebo destilátu získaných ze stejného ovoce nebo jejich kombinace na 100 kg zkvašeného ovoce, bobulovin nebo ořechů. Lze narážkou zdůraznit, že byl použit pouze destilát z ovoce. Popis, obchodní úprava a označení pálenky získané macerací a destilací, musí být slova „získaná macerací a destilací“ uvedena v popisu, obchodní úpravě nebo označení písmem stejného typu, stejné velikosti a stejné barvy a ve stejném zorném poli jako slova „pálenka s uvedením názvu ovoce,“ a v případě lahví na přední etiketě.</p>

Pozn.: Narážky jsou uvedeny *modře*. Zákonné názvy jsou označeny *zeleně*.

Příklady zakázaného označení

<p>Lihovina alc. 40% vol. 0,5 l z rumu a whisky</p>		<p>Lihovina je vyrobena mícháním dvou různých lihovin. Nesmí být označena podle pravidel pro narážky, musí být označena podle pravidel pro míchané lihoviny, tj. musí být uvedeny % podíly alkoholických složek.</p>
<p>Lihovina alc. 40% vol. 70cl z rumu a whisky složení: rum, whisky, voda, med, skořice</p>		<p>Pokud byly přidány jiné potraviny, než potraviny povolené pro výrobu použitých lihovin, mohou být názvy lihovin zařazeny pouze do seznamu složek potravin za předpokladu, že tento seznam je v souladu s články 18 až 22 nařízení o označování (čl. 13 odst. 2 nařízení o lihovinách)</p>
<p>Lihovina alc. 40% vol. 0,5l Na bázi rumu S medem a kořením</p>		<p>U lihoviny jiné než likér vyrobené kombinací jedné lihoviny s jednou nebo více potravinami jinými, než jsou potraviny použité pro výrobu původní lihoviny, se použijí pravidla pro složený výraz, pravidla pro narážky nelze použít.</p>
<p>Lihovina alc. 15% vol. 0,7l Vyrobena z rumu</p>		<p>Pokud byly lihoviny zředěny pouze vodou na méně než požadovaný obsah alkoholu (tj. 37,5 % objemových v případě rumu), jsou narážky na kategorii nebo ZO těchto lihovin zakázány.</p>
<p>Jalovcová lihovina alc. 38% obj. vyrobena z Obilné pálenky</p>		<p>Narážky musí být uváděny písmem, které nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název, tj. název kategorie</p>
<p>Jalovcová lihovina z Kornu alc. 35% obj. 500 ml</p>		<p>Narážky nesmějí být na stejném řádku, jako je název alkoholického nápoje;</p>

Pozn.: *Narážky jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně*

Narážka na lihovině, která neodpovídá příslušné kategorii uvedené v narážce, a která proto nese zákonný název „lihovina“, je vždy zakázána.

5.2. Lihovina byla po celou dobu zrání nebo po část této doby (např. při „dozrávání“) uskladněna v dřevěném sudu, který byl předtím použit ke zrání lihoviny uvedené v narážce

5.2.1. Podmínky použití narážek:

- **dřevěný sud byl zbaven svého předchozího obsahu** u kategorií lihovin nebo zeměpisných označení lihovin, u nichž je zakázáno přidávání alkoholu;
- lihovina **zrála v sudech po dostatečně dlouhou dobu** k tomu, aby to ovlivnilo její organoleptickou vlastnost;
- narážka slouží pouze **k popisu sudu použitého ke zrání výsledné lihoviny**, tj. k informování spotřebitele o výrobním procesu a o předchozím obsahu použitého sudu (pouhá zmínka o lihovině, která v něm byla dříve obsažena, není přípustná)
- narážka je přesná a není zavádějící, označování ani marketing výrobku by neměly naznačovat, že v uváděném typu sudu zrál veškerý destilát, pokud tomu tak není (např. když v sudech, které byly dříve použity ke zrání jiných lihovin, zrála jen část předmětné lihoviny).

„Zráním“ nebo „stařením“ se dle článku 4, odst. 11 rozumí uskladnění lihoviny ve vhodných nádobách po dobu, během níž mohou v lihovině proběhnout přirozené reakce, které jí dodají typické vlastnosti.

Použití pojmu zrání ve spojitosti s inertními nádobami, jako jsou plastové sudy, nebo použití dřevěných štěpků jako náhrada zrání v dřevěném sudu, není povoleno.

5.2.2. Pravidla pro velikost písma a umístění narážek v případě narážek na sud po lihovině:

Článek 12, odst. 3a, písm. b), body iii) a iv) nařízení (EU) 2019/787

- narážka musí být uvedena **méně výrazným způsobem než zákonný název** lihoviny nebo **složený výraz**;
- velikost **písma použitého v narážce není větší než velikost písma použitého pro zákonný název** lihoviny nebo jakýkoliv **složený výraz** (složené výrazy), pokud se složené výrazy použijí; a

Pokud se v případě lihovin, u nichž je povoleno přidání alkoholu, sud nevyprázdní a je v něm úmyslně ponecháno určité množství předchozí lihoviny, aby se zkombinovalo s touto druhou lihovinou, musí být výsledný výrobek označen podle pravidel pro míchané lihoviny a označení následně doplnit narážkou na lihovinu, která byla předtím sama obsažena v tomto sudu.

Výrazy odkazující na skladování lihoviny v dřevěných sudech, které byly předtím použity ke zrání jiné lihoviny, nelze považovat pouze za dobrovolné informace ve smyslu článku 36 nařízení o označování. Čl. 10 odst. 7 prvního pododstavce nařízení o lihovinách, zakazuje používání názvů lihovin v popisu, obchodní úpravě nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky stanovené v nařízení o lihovinách nebo v technické dokumentaci, resp. specifikaci produktu k příslušnému ZO. Jediné povolené výjimky z tohoto zákazu se týkají označování složených výrazů, narážek a seznamu složek, jak je upraveno v člancích 11, 12 a čl. 13 odst. 2 až 4 nařízení lihovinách. Proto odkaz na lihovinu, v jejímž dřevěném sudu následně zrála jiná lihovina, je nejen dobrovolnou informací podle nařízení o označování, ale také narážkou podle čl. 12 odst. 3a nařízení o lihovinách.

Použití narážky na kategorii lihoviny nebo ZO lihoviny ve smyslu zrání v sudu po této lihovině je v současné době možné pouze u lihovin.

Sud použitý ke zrání lihoviny má významný vliv na její charakter, je proto vhodné poskytnout spotřebitelům informace o předchozím obsahu sudu. Informace však musí být jasné a jednoznačné, musí odkazovat **na použitý sud a nikoli pouze na lihovinu**, která v něm dříve zrála, a nesmějí uvádět spotřebitele v omyl (viz čl. 7 odst. 1a, čl. 7 odst. 2 a článku 36 nařízení o označování).

Označování ani propagace výrobku by neměly naznačovat, že v uváděném typu sudu zrála veškerá lihovina, pokud tomu tak není.

Některé lihoviny používají výraz „dozrání“ nebo „dozrát“. Je to tradiční termín užívaný v tomto odvětví, který odkazuje na konečnou fázi zrání v sudu, jenž se liší od sudu použitého v předchozí fázi. Vzhledem k tomu, že dozrání odpovídá části doby zrání, měly by se na něj stejnou měrou vztahovat výše uvedené požadavky.

Příklady správného označení

Rum alc. 38% vol. 50 cl
Zrál v sudu po Cognacu

narážka je uvedena méně výrazným způsobem než zákonný název lihoviny nebo složený výraz
písmata použitého v narážce není větší než velikost písma použitého pro zákonný název lihoviny
narážka se týká sudu

Single Malt Whisky alc. 40% vol.
Zrála v sudu po Cognacu 0,7 l
Dozrála v sudu po rumu

Podle bodu 2 písm. a) bodu iii) přílohy I se v případě whisky nebo whiskey zrání konečného destilátu provádí v dřevěných sudech o objemu nejvýše 700 litrů. Není specifikován typ dřevěných sudů, je možné opětovně použít sudy, v nichž předtím zrály jiné alkoholické nápoje.

Pozn.: Narážky jsou uvedeny *modře*. Zákonné názvy jsou označeny *zeleně*.

Příklady zakázaného označení:

Cognac alc. 40% vol. 0,7 l
Dozrál v dřevěném sudu po
rumu

není povoleno - specifikace produktu k ZO *Cognac* neuvádí v jeho výrobní metodě, že by mohl dozrát v sudu, který předtím nebyl použit ke zrání vína nebo vínovic.

Vodka alk. 37,5% obj. 0,5 l
Zrála v sudu po **brandy**

narážka nesmí být výraznější než zákonný název lihoviny a velikost písma použitého pro narážku nesmí být větší než velikost písma použitého pro zákonný název.

Rum alc. 40% vol. 500 ml
Dozrál po **brandy**

Není zmíněn sud, narážka slouží pouze **k popisu sudu** použitého ke zrání výsledné lihoviny

Pozn.: Narážky jsou uvedeny *modře*. Zákonné názvy jsou označeny *zeleně*

6. Nealkoholické lihoviny, lihoviny bez alkoholu, nealkoholické destiláty, zero destiláty, alkohol free lihoviny atp.

6.1. Označování nápojů výrazy „nealkoholické lihoviny“, „lihoviny bez alkoholu“, „alkohol free lihoviny“ atp.

Označování nápojů výrazy „nealkoholické lihoviny“, „lihoviny bez alkoholu“, „alkohol free lihoviny“ atp. je **zakázáno**, stejně jako „rum bez alkoholu“, „nealkoholická whisky“, „nealkoholický nápoj na bázi ginu“ atp.

Podmínkou pro použití názvu kategorie lihoviny na nápoji je, že alkohol musí pocházet z této lihoviny. Pokud je nápoj zcela bez alkoholu, nelze tuto podmínku splnit.

Kromě toho se článek 2 nařízení (EU) 2019/787 definuje, co je lihovina a požadavky na výrobu a vlastnosti lihoviny.

„**Lihovinou**“ se rozumí alkoholický nápoj, který je určen k lidské spotřebě, má určité organoleptické vlastnosti, **má minimální obsah alkoholu 15 % objemových**, s výjimkou lihovin, které splňují požadavky stanovené pro kategorii 39 přílohy I, tj. vaječný líkér.

Lihovina je vždy alkoholický nápoj. Nealkoholická lihovina nemůže nikdy vzniknout.

Lihoviny musí být vyrobeny buď přímo jednou z níže uvedených metod, nebo jejich kombinací:

- **destilací** zkvašených surovin s přidanými aromaty či potravinami s aromatickými vlastnostmi, nebo bez nich
- **macerací** nebo podobným zpracováním **rostlinných surovin v lihu** zemědělského původu, v **destilátech zemědělského původu** nebo v **lihovinách** či v jejich kombinaci,
- **přidáním některého z těchto prvků**, ať jednotlivě, nebo v kombinaci, **do lihu zemědělského původu, destilátů zemědělského původu nebo lihovin: aromat, barviv, jiných povolených přísad** v souladu s nařízeními (ES) č. 1333/2008 a (ES) č. 1334/2008, **sladidel, jiných zemědělských produktů, potravin**, nebo
- **přidáním některého z těchto prvků**, ať jednotlivě, nebo v kombinaci: jiných lihovin, lihu zemědělského původu, destilátů zemědělského původu, jiných potravin;

Lihovinou je nápoj, který NENÍ zařazen pod kódy KN 2203, 2204, 2205, 2206 a 2207

Je zakázáno používat zákonné názvy lihovin nebo zeměpisná označení v popisu, obchodní úpravě (tedy i v popisech na webových stránkách, reklamách) nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky pro příslušnou kategorii lihoviny nebo pro příslušné zeměpisné označení.

Tento přísný zákaz výslovně zahrnuje i případy, kdy je v popisu, obchodní úpravě a označení uvedeno, že se jedná o napodobeninu, a to použitím výrazů jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“ apod. (viz článek 10, odst. 7 první odstavec nařízení (EU) 2019/787).

Pozn. č. 1: Tento zákaz se vztahuje i na vymyšlené názvy nebo odkazy, jako např. „NO Gin“, „pro milovníky Ginu“, „VirGin“, „Ginfection“, zero rum.

Pozn. č. 2: Tímto zákazem nejsou dotčena ustanovení o složených pojmech (článek 11), narážkách (článek 12) a seznamu (alkoholových) složek (čl. 13 odst. 2 až 4), které lze uplatnit, pokud jsou dodržena všechna příslušná pravidla pro použití. Odkaz na název lihoviny v nápoji, který neobsahuje žádný alkohol, by však nebyl možný ani podle pravidel pro složené výrazy, ani podle pravidel pro narážky, a to vzhledem k tomu, že veškerý alkohol v konečném výrobku musí pocházet z lihoviny, na niž je odkazováno, což při absenci alkoholu není možné splnit.

Sice se mohou vyrábět aroma napodobující chuť a vůni lihovin, ale pokud se pro výrobu potravin jiných než alkoholické nápoje použijí aroma, která napodobují lihoviny, mohou se uvést při označování odkazy na zákonné názvy lihovin pouze u potravin jiných než nápoje. Zeměpisná označení se k popisu aromat nesmí používat vůbec.

Jakýkoli nápoj odkazující na název lihoviny musí vždy obsahovat alespoň nějaké množství alkoholu.

6.2. Rozlišení alkoholických a nealkoholických nápojů

Pojem „alkoholický nápoj“ není v právních předpisech EU definován, i když celní kodex Unie pro své vlastní účely klasifikuje jako „nealkoholické nápoje“ nápoje s obsahem alkoholu nepřesahujícím 0,5 % objemových. Nápoje s obsahem alkoholu vyšším než 0,5 % objemových jsou klasifikovány jako alkoholické nápoje. Podobným způsobem definuje nealkoholické nápoje i vyhláška č. 248/2018 Sb.

Pokud je na nealkoholickém nápoji uveden název kategorie lihoviny nebo ZO, jedná se o klasickou narážku.

6.2.1. Pravidla pro způsob uvádění narážek na těchto nápojích

Článek 12, odst. 1 nařízení (EU) 2019/787 se týká především „pevných“ potravin, na jejichž výrobu byla použita lihovina z nějaké kategorie v příloze 1 nebo ZO. Nealkoholický nápoj je sice potravinou jinou než alkoholický nápoj, ale může se stát, že některé ČS mohou považovat i nápoje s obsahem alkoholu do 0,5%obj. za alkoholické nápoje nebo alkoholické nápoje s velmi nízkým obsahem alkoholu, protože stále obsahují určité množství alkoholu, třebaže jen velmi nízké procento.

Je proto vhodnější označit nápoj podle pravidel pro alkoholické nápoje jiné než lihoviny, tj. článku 12, odst. 2 a 4 nařízení (EU) 2019/787, což znamená aplikovat pravidla na velikost písma a umístění narážky na etiketě.

Sekretariát společnosti spiritsEUROPE ve spolupráci s EK a členy spiritsEUROPE připravili právně nezávazný dokument „Pokyny k bezalkoholovým a nízkoalkoholovým "lihovinám" (Spirits Europe Guidance Document on No- & low-alcoholic 'spirits' od Spirits Europe)“.

Tyto pokyny jsou primárně určeny pro interní použití členů sdružení spiritsEUROPE působících v oblasti výroby nápojů s nízkým obsahem alkoholu (< 1,2 % obj.), ale mohou je využívat i jiní výrobci.

Cílem dokumentu je stanovit alespoň nějaká právně nezávazná pravidla a doporučení pro uvádění nealkoholických a nízkoalkoholických "alternativ lihovin" na trh férovým způsobem, neboť se kategorie těchto nápojů neustále rozšiřuje.

spiritsEUROPE doporučuje, aby výraz

- **"bez alkoholu"/"nealkoholický („alcohol-free“/"non-alcoholic“)** byl vyhrazen pro nápoj, který má **maximální obsah alkoholu 0,5 % obj.** (tj. $\leq 0.5\%$)
- **„nízkoalkoholický"/"nízkoalkoholický („low-alcohol“/"low-alcoholic“)** byl vyhrazen nápojům **s obsahem alkoholu větším než 0,5 % ale maximálně 1,2 % obj.** (tj. $\geq 0,5\%$ obj. a $\leq 1,2\%$ obj.).
Pozn.: Některé ČS EU mají zavedena pravidla, která stanovují horní hranici 1.2% obj. pro nízkoalkoholické nápoje. Nařízení 1169/2011 uvádí stejnou hranici pro povinné označování obsahu alkoholu na etiketě.
- **„0.0%“:** byl vyhrazen pro nápoje, které mají obsah alkoholu 0,05 % obj. nebo nižší. Spotřebitelům to pomůže rozlišovat a informovaně se rozhodovat mezi výrobky s obsahem alkoholu 0,05 % obj. a méně a výrobky s obsahem alkoholu vyšším než 0,05 %, ale zároveň nižšími hodnotami než 0,5 % obj.

6.2.2. Pravidla pro uvádění obsahu alkoholu

spiritsEUROPE doporučuje, aby výrobci obsah alkoholu značili i u alkoholických nápojů s obsahem alkoholu pod 1,2% obj. způsobem stejným jaký je stanoven pro nápoje nad 1,2 % obj., i když to není povinné, tj. aby byl uveden název, množství a obsah alkoholu ve stejném zorném poli a obsah alkoholu byl uveden v souladu s přílohou XII k nařízení č. (EU) 1169/2011, kde je stanoveno, že skutečný obsah alkoholu v procentech objemových se vyjadřuje číslem s nejméně jedním desetinným místem. Po něm následuje symbol „% obj.“ nebo „% vol.“ a může mu předcházet slovo „alkohol“ nebo zkratka „alk.“ nebo „alc.“

Příklady správného označení v ČR

pomeranč & kapka **vodky**
nealkoholický nápoj ochucený
alkohol 0,3 % obj. 500 ml
složení: pomerančová šťáva (50%), voda, vodka (0,3%)

Nápoj obsahuje alkohol z vodky. V ČR nápoj splní co do obsahu alkoholu požadavky na nealkoholický nápoj. Údaj o obsahu alkoholu nemusí být uveden.

Nealkoholické pivo
S kapkou ginu
alkohol 0,4 % obj. 500 ml
složení: nealkoholické pivo (99,3%), gin (0,7%)
Podíl alkoholových složek: pivo 75%, gin 25%

K nealkoholickému pivu byla přidána troška ginu, pivo tak obsahuje alkohol z piva a ginu. V ČR nápoj splní co do obsahu alkoholu požadavky na nealkoholický nápoj.

Nealkoholické pivo ale nemusí být zcela bez alkoholu. Může obsahovat alkohol do 0,5%. Důležité je, aby veškerý alkohol ve finálním nápoji byl pod 0,5%.

Nealkoholické pivo
S kapkou ginu
alkohol 0,4 % obj. 500ml
složení: nealkoholické pivo (75%), gin (25%)

Nejedná se o alkoholický nápoj, není povinné uvést podíly alkoholových složek na celkovém obsahu alkoholu. Postačí klasický QUID. Ale podíl alkoholových složek může být uveden dobrovolně. V některých ČS by mohlo být bráno i nealkoholické pivo jako alkoholický nápoj.

Pozn.: Narážky jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Složení i alkoholové složky jsou pouze ilustrativní.

Příklady zakázaného označení

Nealkoholická lihovina 0,0% alc.		odkazuje na lihoviny a zároveň tvrdí, že nápoj neobsahuje žádný alkohol
Lihovina bez alkoholu		lihovina je vždy alkoholický nápoj, s obsahem alkoholu min. 15 % obj. (kromě vaječného likéru, kde stačí 14% obj.)
Gin s nulovým obsahem alkoholu		je zakázáno používat zákonné názvy kategorií lihovin nebo ZO lihovin v popisu, obchodní úpravě nebo označení jakéhokoli nápoje, který nesplňuje požadavky pro příslušnou kategorii uvedenou v příloze I nebo pro příslušné zeměpisné označení.
NOT VODKA 0,0% alc.		Není splněn požadavek na minimální obsah alkoholu Není uveden zákonný název
Alcohol free rum 0,0% alc.		Není splněn požadavek na minimální obsah alkoholu Není uveden zákonný název
Gin-Tonic s nulovým obsahem alkoholu		Není uveden zákonný název zákonné názvy nebo zeměpisná označení nesmí být u nápojů použity ve spojení se slovy nebo obraty, jako jsou „jako“, „typ“, „druh“, „značka“, „příchuť“ nebo podobnými výrazy
Nealkoholická whisky s colou		narážku na zákonný název lihoviny lze na nápoji použít pouze v případě, že nápoj obsahuje alkohol z lihoviny uvedené v narážce
Nealkoholický nápoj ochucený aroma ginu		

Pozn.: Narážky jsou uvedeny modře. Složení i alkoholové složky jsou pouze ilustrativní.

XI. MÍCHANÉ LIHOVINY

Článek 3, odst. 9 a 10, článek 13, odst. 3 a 4 nařízení (EU) 2019/787)

1. Co je míchaná lihovina

Míchaná lihovina je lihovina získaná mísením. Podle článku 3, odst. 9 nařízení 2019/787 se „mísením“ rozumí **kombinace lihoviny z některé kategorie** lihovin uvedené v příloze I nařízení (EU) 2019/787), nebo do **ZO**, s jednou nebo několika následujícími složkami:

- jinými lihovinami, které nepatří do stejné kategorie lihovin uvedené v příloze I,
- destiláty zemědělského původu,
- lihem zemědělského původu;

Příkladem může být whisky smíchaná s rumem, rum s tequilou a kokosovým likérem atp.

Výsledkem mísení lihovin je vždy lihovina. Nepřidávají se žádné další potraviny.

2. Obecné podmínky pro označování stanoví článek 13, odst. 3 nařízení (EU) 2019/787)

2.1. Míchané lihoviny neodpovídající kategorii lihovin

- Pokud míchaná lihovina neodpovídá žádné z kategorií lihovin, je zákonným názvem „**lihovina**“.
- Kategorie lihovin nebo ZO mohou být uvedeny **pouze v seznamu alkoholických složek**.
- U seznamu alkoholových složek musí být uveden alespoň jeden z výrazů „**míchaná lihovina**“ nebo „**smícháno**“
Výraz může předcházet seznamu alkoholových složek nebo po něm následovat nebo se může nacházet na jiném, souvisejícím řádku za podmínky, že je uveden ve stejném zorném poli jako samotný seznam a zákonný název míchané lihoviny.
- **Seznam alkoholových složek i doprovodný výraz se uvádějí ve stejném zorném poli jako zákonný název** míchané lihoviny **jednotným písmem stejného typu a barvy a nesmějí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název** (čl. 13 odst. 3 druhý pododstavec nařízení (EU) 2019/787).
- Alespoň jednou musí být uvedeny **% podíly alkoholických složek** v sestupném pořadí podle použitého množství. (čl. 13 odst. 3 třetí pododstavec nařízení (EU) 2019/787).

Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v míchané lihovině v % objemových.

Lihoviny, které se míchají, nesmí být před mísením zředěné.

2.2. Míchané lihoviny odpovídající kategorii lihovin

Pokud míchaná lihovina splňuje požadavky stanovené pro jednu z kategorií lihovin uvedených v příloze I, nese zákonný název uvedený v příslušné kategorii. Většinou jde o likéry. V tomto případě nemusí být uvedeny výrazy „míchaná lihovina“ nebo „smícháno“.

V popisu, obchodní úpravě nebo označení míchané lihoviny mohou být uvedeny **názvy kategorií lihovin nebo ZO lihovin** pouze pokud jsou uvedeny:

- výhradně **na seznamu alkoholových složek** obsažených v míchané lihovině, jenž je uveden **jednotným písmem stejného typu a barvy maximálně poloviční velikostí písma použitého pro zákonný název**; a
- alespoň **jednou ve stejném zorném poli jako zákonný název míchané lihoviny**.
- **Podíl každé alkoholové složky** na seznamu alkoholových složek je kromě toho vyjádřen nejméně jednou **jako % podíl** v sestupném pořadí podle použitého množství.

Tento podíl se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu v míchané lihovině vyjádřenému v procentech objemových.

Pozn.: Podle nařízení o lihovinách jsou alkoholovými složkami míchaných lihovin buď lihoviny, líh zemědělského původu nebo destiláty zemědělského původu. Kromě toho je třeba v seznamu složek, dle článků 18 až 22 nařízení o označování potřeba rozepsat jednotlivé složky lihoviny, např. u likéru: višňová šťáva, cukr, líh.

Příklady správného značení

LIHOVINA alc. 40% vol. 0,5l

Míchaná lihovina: Rum a whisky

LIHOVINA alc. 40% vol. 0,5 l

Smícháno: Rum: 50%, whisky: 50%

Míchaná lihovina: gin 40%, meruňková brandy 30%, calvados (30%)

LIHOVINA alc. 41% vol. 70 cl

Míchaná lihovina alc. 41,5% vol. 500 ml

Whisky: 60%, obilná pálenka 20%, líc z ječmene: 20%

Likér alc. 30% vol. 0,7 l

Rum: kokosový likér: 60%, 20%, tequilla: 20% - Smícháno

Složení: kokosový likér (kokosová šťáva, cukr, voda, rum, tequilla)

Příklady nesprávného značení

Míchaná lihovina alc. 40% vol. 0,5l
z rumu (60%) a Cognacu

Alkoholové složky jsou moc velké, mohou být maximálně poloviční velikostí písma použitého pro zákonný název, tj. „lihovina“

LIHOVINA alc. 40% vol. 0,7l
rum (60%) brandy (40%)

U seznamu alkoholových složek musí být uveden alespoň jeden z výrazů „míchaná lihovina“ nebo „smícháno“

LIHOVINA alc. 38% vol. 50 cl
Smícháno RUM (60%) BRANDY

Seznam alkoholových složek i doprovodný výraz se uvádějí písmem stejného typu a barvy. Výraz smícháno je jiným typem písma i barvy.

LIHOVINA alc. 30% vol. 0,5 l
Smícháno: rum (60%) whisky (40%)

Minimální obsah alkoholu v rumu je 37,5%. Minimální obsah alkoholu ve whisky je 40%. Některá z lihovin nebo obě nesplňovaly požadavky na obsah alkoholu stanovený ve své kategorii.

LIHOVINA alc. 39% vol. 70cl
Smícháno **COGNAC** (60%) melasový líc (40%)

Seznam alkoholových složek i doprovodný výraz se uvádějí písmem stejného typu a barvy. Výraz smícháno je jiným typem písma i barvy. Jedna z alkoholových složek nesmí být zdůrazněna na úkor jiné.

Pozn.: Alkoholové složky s názvy kategorií lihovin nebo ZO jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Složení i alkoholové složky jsou pouze ilustrativní.

XII. SMĚSKY

Článek 3, odst. 11 a 12, čl. 13, odst. 3a nařízení (EU) 2019/787)

Dle článku 3, odst. 12 nařízení (EU) 2019/787) se „směskou“ rozumí lihovina získaná směřováním. Dle článku 3, odst. 11 nařízení (EU) 2019/787) se „směřováním“ rozumí postup, při kterém jsou **slučovány dvě nebo více lihovin stejné kategorie**, které vykazují pouze nepatrné rozdíly ve složení způsobené jedním nebo několika následujícími faktory: výrobním postupem, použitým destilačním zařízením, dobou zrání nebo staření, zeměpisnou oblastí produkce.

Takto vyrobená lihovina **patří do stejné kategorie lihovin jako původní lihoviny** před směšováním a **zákonným názvem směsky je název této kategorie**.

Pozn.: Tyto lihoviny jsou často označovány jako „blend“ „blendovaná“ whisky, „blendovaný“ rum atp. V české verzi nařízení je předepsané použití českého výrazu „směska“, „směřování“ nebo „smíšeno“. Uvedení těchto výrazů je povinné pouze v případě, že součástí směsi jsou lihoviny se ZO. Pokud nebylo použito do směsi ZO, se tyto výrazy uvést nemusí. Výraz „blend“, blendováno je tak údaj navíc, který na etiketě uveden být může.

Požadavky na směsky vzniklé kombinací lihovin spadajících pod různá ZO nebo kombinací lihovin, které spadají pod ZO, s lihovinami, které nespádají pod žádné zeměpisné označení:

- musí být uveden **některý z výrazů „směska“, „směřování“ nebo „smíšeno“** a tento výraz musí doprovázet seznam alkoholových složek
- popis, obchodní úprava nebo označení směsky mohou obsahovat názvy kategorií lihovin nebo ZO lihovin pouze pokud jsou uvedeny **výhradně na seznamu všech alkoholových složek** obsažených ve směsce, jenž je **uveden jednotným písmem stejného typu a barvy maximálně poloviční velikostí písma použitého pro zákonný název a alespoň jednou ve stejném zorném poli jako zákonný název směsky**
- **podíl každé alkoholové složky** na seznamu alkoholových složek je vyjádřen **nejméně jednou jako % podíl** v sestupném pořadí podle použitého množství.

Podíl alkoholových složek se rovná podílu jednotlivé složky obsahu čistého alkoholu na celkovém obsahu čistého alkoholu ve směsce vyjádřenému v procentech objemových.

Příklady správného označení

Whisky alk. 42% obj. 0,5 l
směska: Irish whisky (50%), Scotch whisky (50%)

Vínovice smíšená alk. 41% obj.
Cognac 60% Armagnac 20%, vínovice 20%
70 cl

Rum, alc. 38% vol.
Blend karibských rumů

Příklady nesprávného označení

Blendovaný rum alc. 38% Vol.
z Rhum de la Guyane a karibských rumů 0,5l

Je to směs rumu se ZO a rumů bez ZO. Musí být uveden některý z výrazů „směska“, „směřování“ nebo „smíšeno“ a tento výraz musí doprovázet seznam alkoholových složek

Směska: Irish whisky (20%), whisky (80%)
WHISKY alc. 42% Vol. 500 ml

seznam všech alkoholových složek obsažených ve směsce musí být uveden jednotným písmem stejného typu a barvy maximálně polovičním písmem než zákonný název

Irish whisky, whisky
SMĚSKA alk. 37% obj. 0,7 l

Názvy kategorií lihovin nebo ZO lihovin mohou být uvedeny výhradně na seznamu všech alkoholových složek. Lihovina nesplňuje požadavek kat. 2 (whisky) na minimální obsah alkoholu, tj. 40%.

Pozn.: Alkoholové složky jsou uvedeny modře. Zákonné názvy jsou označeny zeleně. Alkoholové složky jsou pouze ilustrativní.

XIII. SHRUTÍ PRAVIDEL PRO LIKÉRY OZNAČENÉ NÁZVEM KATEGORIE NEBO ZEMĚPISNÉHO OZNAČENÍ

1. Článek 11 – SLOŽENÝ VÝRAZ

Irish Whiskey likér

Whisky likér

Rumový krém

Likér
Rum, smetana a skořice

- Jediný druh alkoholu
- Alkohol pochází výhradně z lihoviny uvedené ve složeném výrazu
- **jednotné písmo stejného typu, velikosti a barvy**
- **název kategorie lihoviny ve složeném výrazu nesmí být větší než písmo použité pro zákonný název lihoviny, tj. likér**
- zákonný název lze nahradit složeným výrazem, který obsahuje výrazy „likér“ nebo „krém“ (čl. 10, odst. 5, písm. b))

2. Článek 12, odst. 3 – NARÁŽKA

Přední etiketa

LIKÉR alc. 40% vol.

s (Irish) Whiskey 0,75l

Zadní etiketa 0,75l

LIQUEUR alc. 40% vol.

s (Irish) Whiskey

Ethyl alcohol 95% - (Irish) whiskey 5%

0,75l

Advocaat alc. 40% vol.

s rumem

Ethyl alcohol 85% - rum 15%

- může obsahovat **více druhů alkoholu**
- přidaný alkohol z lihoviny nebo lihovin uvedených v narážce
- každá alkoholová složka v % obj. dle podílu na celkovém alkoholu nejméně jednou ve stejném zorném poli jako narážka
- v zákonném názvu likéru z kategorie 33 až 40 přílohy I se nesmí objevit výraz „cream“
- **narážky nesmějí být na stejné řádce**, jako je název alkoholického nápoje
- písmo v narážce nesmí být větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název, tj. název kategorie 33 až 40 přílohy I
- **písmo narážek se může lišit barvou nebo typem písma**

3. Článek 13, odst. 4 – MÍCHANÁ LIHOVINA

Likér alc. 40% vol.

Ethyl alcohol - Whiskey

Přední etiketa 0,75l

Likér alc. 40% vol.

Ethyl alcohol (95%) Whiskey (5%)

Zadní etiketa 0,75l

- kategorie lihovin **pouze na seznamu všech alkoholových složek ve stejném zorném poli jako zákonný název jednotným písmem stejného typu a barvy**
- **písmo kategorií nesmí být větší než poloviční velikost písma** použitého pro zákonný název, tj. tj. název kategorie 33 až 40 přílohy I
- alespoň **1x ve stejném zorném poli jako zákonný název** míchané lihoviny musí být % **podíl každé z alkoholových složek** v sestupném pořadí

XIV. SHRnutí

1. SLOŽENÉ VÝRAZY (SV): vždy alkoholický nápoj s jedním druhem alkoholu

DEFINICE: Čl. 3 bod 2	Kombinace jednoho názvu lihoviny (kategorie nebo ZO) s: názvem jedné nebo více potravin (jiných, než je alkoholický nápoj, a jiných, než jsou potraviny použité při výrobě této lihoviny) nebo s přídatnými jmény odvozenými od těchto názvů, a/nebo výrazy „likér“ nebo „krém“
PODMÍNKY POUŽITÍ: Článek 11	Veškerý alkohol pochází z lihoviny uvedené v SV, s výjimkou alkoholu obsaženého v aromatech, barvivech a jiných povolených přísadách. Žádné ředění pouze vodou, které snižuje obsah alkoholu pod požadované objemové procento.
OZNAČENÍ: Článek 11	V SV se nepoužívají výrazy „alkohol“, „pálenka“, „nápoj“, „lihovina“, „voda“ Co je zákonný název <ul style="list-style-type: none"> • „lihovina“ v případě lihovin, které nesplňují požadavky žádné z kategorií, • složené výrazy kombinující název lihoviny s výrazem „likér“ nebo „krém“ u lihovin, které splňují příslušné požadavky kategorie 33 přílohy I, nebo • název alkoholického nápoje podle nařízení o označování, pokud se nejedná o lihovinu SV je uveden písmem, které není větší než velikost písma použitého pro (zákonný) název SV je uveden jednotným písmem (stejného typu, velikosti, barvy) SV nesmí být přerušeno jiným textem nebo vyobrazením, jež nejsou jeho součástí V případě kombinace, jejímž výsledkem je lihovina, musí její zákonný název vždy doprovázet SV: obojí se uvede ve stejném zorném poli

2. NARÁŽKY: potravin, alkoholický nápoj jiný než lihovina, lihovina, sudy

DEFINICE: Čl. 3 bod 3	Přímý nebo nepřímý odkaz na jednu nebo více lihovin (kategorii nebo ZO) v (popisu), obchodní úpravě a označování: <ul style="list-style-type: none"> • potravin jiných než alkoholických nápojů • alkoholických nápojů jiných než lihovin • likérů (lihovin kategorií 33–40) • lihovin jiných než likérů (v omezených, zvláštních případech, které nelze kvalifikovat jako SV nebo míchané lihoviny)
PODMÍNKY POUŽITÍ: Článek 12	Veškerý (přidaný) alkohol pochází z lihoviny (s výjimkou narážek na sudy po lihovinách) Lihovina se přidává jako ingredience k potravině, alkoholickému či nealkoholickému nápoji
OZNAČENÍ: Článek 12	Co je zákonný název <ul style="list-style-type: none"> • Potraviny: platí pravidla nařízení o označování • Alkoholické nápoje jiné než lihoviny: název je název alkoholického nápoje podle nařízení o označování • Likéry: zákonný název je „likér“ zákonný název jiné kategorie likérů, jejíž požadavky splňuje + žádné použití výrazu „cream“ v angličtině • Lihoviny jiné než likéry: zákonný název je jakýkoli z názvů povolených kategorií lihovin, jejíž požadavky jsou splněny (zákonný název „lihovina“ je povolen pouze v případě narážek na sudy po lihovinách) Alkoholické nápoje jiné než lihoviny, likéry a lihoviny jiné než likéry: Narážka není na stejném řádku jako (zákonný) název alkoholického nápoje Písmo není větší než poloviční velikost písma použitého pro zákonný název nebo složený výraz U narážek na sudy po lihovinách lze použít stejnou velikost písma jako zákonný název nebo složený výraz. Likéry a lihoviny jiné než likéry: Narážka vždy doprovázená zákonným názvem lihoviny: obojí se uvede ve stejném zorném poli Alkoholické nápoje jiné než lihoviny a likéry: Seznam alkoholových složek s uvedením % alkoholu v sestupném pořadí nejméně jednou

3. MÍCHANÉ LIHOVINY (VŽY LIHOVINA)

DEFINICE: Čl. 3 odst. 9 a 10	Kombinace různých destilovaných alkoholových složek, tj. lihovin (kategorií nebo ZO), lihu zemědělského původu a/nebo destilátů zemědělského původu, jejichž výsledkem je: <ul style="list-style-type: none"> • lihovina, která nepatří do kategorie; nebo • lihovina patřící do kategorie (např. likér) Míchají se pouze hotové nenaředené lihoviny, nepřidávají se další potraviny
POŽADAVKY NA OZNAČENÍ: Čl. 13 odst. 3 a 4	lihovina, která nepatří do kategorie: zákonný název je „lihovina“ lihovina patřící do kategorie: zákonný název je název kategorie lihoviny Názvy lihovin (kategorií nebo ZO) uvedené pouze v seznamu alkoholových složek ve stejném zorném poli jako zákonný název seznam alkoholových složek uvedený nejméně jednou, s % alkoholu od každé složky v míchané lihovině v sestupném pořadí lihovina, která nepatří do kategorie: u seznamu alkoholových složek uvést jeden z výrazů „míchaná lihovina“ nebo „smícháno“

4. SMĚSKY (VŽDY LIHOVINA)

DEFINICE: Čl. 3 odst. 11 a 12	Kombinace různých lihovin, které patří do stejné kategorie s drobnými rozdíly v: výrobním postupu; <ul style="list-style-type: none"> • použitím destilačním zařízením; • době zrání nebo staření; a/nebo • zeměpisné oblasti produkce Před směřováním se nesmí kategorie lihovin ředit, musí splňovat všechny požadavky příslušné kategorie
POŽADAVKY NA OZNAČENÍ: Čl. 13 odst. 3a	zákonný název = název kategorie (který může být doplněn nebo nahrazen názvem ZO) POUZE pro směsky různých ZO nebo ZO + lihoviny bez ZO: Názvy ostatních lihovin (kategorie nebo ZO) uvedené pouze v seznamu alkoholových složek ve stejném zorném poli jako zákonný název, alespoň jednou <ul style="list-style-type: none"> • U seznamu alkoholových složek uvést jeden z výrazů „směska“, „směřování“ nebo „smíšeno“ • Seznam alkoholových složek uvedený nejméně jednou, s % alkoholu od každé složky ve směsce v sestupném pořadí